

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (2019)

Διοικητική Δικονομία

- Π. Λαζαράτος

❖ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ (γενικά)

Ποιες οι αρμοδιότητες του ΣτΕ (κατ'άρθρ.95Σ);

1) Δικαστικές αρμοδιότητες

α. Αίτηση ακυρώσεως

β. Αναίρεση

γ. Προσφυγή

2) Διοικητικές αρμοδιότητες: επεξεργασία κανονιστικών διαταγμάτων (γνωμοδοτική αρμοδιότητα ΣτΕ)

Ποιος τα εκδίδει; ΠΤΔ

Ποια ένδικα βοηθήματα δικάζει το ΣτΕ;

1) Αίτηση ακυρώσεως

2) Προσφυγή:Υπαλληλική προσφυγή (103§4εδ.β'Σ)→ όταν τα πειθαρχικά συμβούλια επιβάλλουν ποινή οριστικής παύσεως ή υποβιβασμού

Ποια ένδικα μέσα δικάζει το ΣτΕ;

1) Ακυρωτική έφεση

Δεν υπάρχει έφεση ουσίας στο ΣτΕ.

Κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα; Το Σύνταγμα εγγυάται την παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια, αλλά όχι έναντι αυτών.(αρθρ20§1Σ) → Δεν εγγυάται περισσότερους από ένα βαθμό δικαιοδοσίας. Πάντως κατοχυρώνει τον κατ'έφεση, ενώπιον του ΣτΕ, έλεγχο των αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων σε ακυρωτικές δίκες: «Το ΣτΕ δικάζει σε δεύτερο βαθμό όπως νόμος ορίζει» (αρθρ.95§3εδ.β)→ επιφύλαξη αρμοδιότητας δεύτερου βαθμού στο ΣτΕ στις περιπτώσεις που ο νόμος αναθέτει κατά συνταγματική εξουσιοδότηση ακυρωτικές αρμοδιότητες στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια (βλ. ν.702/1977 αρθρ.5Α εδ.β). Νόμος μπορεί να την αποκλήσει ρητώς (βλ. ν.702/1977 αρθρ.5Α εδ.α).

2) Αναίρεση

3) Αίτηση επανασυζητήσεως υποθέσεως (οιονεί ένδικο μέσο)

(Μοιάζει με την ανακοπή ερημοδικίας, η οποία δεν υπάρχει στο ΣτΕ)

4) Τριτανακοπή

5) Αίτηση διορθώσεως και ερμηνείας αποφάσεως

αμφισβητούμενο:υποστηρίζεται ότι δεν πρόκειται για ένδικο μέσο, διότι δεν θίγει τη δικαστική κρίση καθ'εαυτήν, αλλά μόνο την εσφαλμένη διατύπωση της

6) Αίτηση επαναλήψεως της διαδικασίας (μετά από απόφαση ΕΔΔΑ)

❖ **ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ (γενικά)** (αυτές που αναφέρθηκαν στο 1^ο και 2^ο μάθημα)

Επίδοση δικογράφου και κλήσης:

→ 128§2 ΚΔΔ: 60 τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο

→ 21§1πδ: 20 τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο

Υπομνήματα:

→ 25§2πδ:

1^ο υπόμνημα (πριν τη συζήτηση): κατάθεση στη Γραμματεία 6 τουλάχιστον πλήρεις ημέρες

2^ο υπόμνημα (μετά τη συζήτηση): τάσσεται από τον Πρόεδρο εύλογη προθεσμία, κατά την εκτιμητική του ευχέρεια

→ 138ΚΔΔ:

α. Κατάθεση υπομνήματος μέχρι τη συζήτηση

*επιτρέπεται σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση

β. 1^ο υπόμνημα: κατάθεση στη Γραμματεία το αργότερο 3 εργάσιμες ημέρες μετά τη συζήτηση της υποθέσεως

γ. 2^ο υπόμνημα: προθεσμία 3 ημερών από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας

Πρόσθετοι λόγοι (ακυρώσεως και ουσίας):

Κατάθεση και επίδοση δικογράφου 15 τουλάχιστον πλήρεις ημέρες προ της πρώτης κατ'ουσίαν συζητήσεως της υποθέσεως

Παραεμπύπτουσα αγωγή (77§ΚΔΔ):

Κατάθεση και επίδοση δικογράφου 30 τουλάχιστον ημέρες πριν τη συζήτηση της υποθέσεως

Παρέμβαση (πδ και ΚΔΔ):

Κατάθεση και επίδοση δικογράφου 6 τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν τη συζήτηση

Προσεπίκληση αναγκαστικώς ομοδίκου (117ΚΔΔ):

Κοινοποίηση δικογράφου και γνωστοποίηση δικασίμου 15 τουλάχιστον ημέρες πριν τη συζήτηση

Ανακοίνωση (πδ και ΚΔΔ):

Με κοινοποίηση του δικογράφου και γνωστοποίηση της δικασίμου 20 τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν τη δικάσιμο

Προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως (αρθρ.214ΚΔΔ):

Κατά την εκδίκαση της αίτησης, οι προθεσμίες που προβλέπονται από:

α. 128§§1,2 (επίδοση **δικογράφου και κλήσης** 60 τουλάχιστον ημέρες πριν τη δικάσιμο) συντέμνονται στο 1/5 → 12 ημέρες πριν δικάσιμο

β. 131§1 (**πρόσθετοι λόγοι**: κατάθεση και επίδοση 15 τουλάχιστον ημέρες πριν την πρώτη συζήτηση) συντέμνονται στο 1/5 → 3ημέρες πριν την πρώτη συζήτηση

γ. 138§1(κατάθεση **υπομνημάτων** το αργότερο μέσα σε 3 εργάσιμες ημέρες μετά τη συζήτηση)→1ημέρα + Μέσα σε 1 ημέρα από τη λήξη της προθεσμίας αυτής ο αντίδικος εκείνου που κατέθεσε υπόμνημα μπορεί να αντικρούσει τις απόψεις αυτές με δικό του υπόμνημα. (δυνατότητα καταθέσεως υπομνήματος και προ συζητήσεως)

❖ Αίτηση Ακυρώσεως: αρθρ.17-40πδ (γενική διαδικασία)

➤ Περιεχόμενο του δικογράφου (17§2)

1. όνομα αυτού που ασκεί το ένδικο μέσο/βοήθημα (ιδιώτης ή διοικητική αρχή)

Όταν η διοικητική αρχή ασκεί ένδικο μέσο, ως επιτιθέμενη, και υπάρχει έλλειψη ή ανακρίβεια για το ποια είναι: η αρχή πρέπει να προκύπτει αυστηρώς απ'το δικόγραφο

2. διεύθυνση κατοικίας

Αν δικηγόρος υπογράψει το δικόγραφο (με σφραγίδα άρα αναγραφή και διεύθυνσης) και έπειτα αλλάξει διεύθυνση, σε ποια διεύθυνση θα κοινοποιήσει το δικαστήριο; Κάθε μεταβολή της διευσύνσεως της κατοικίας στην Αθήνα του αιτούντος ή του αντικλήτου πρέπει να γνωστοποιείται με έγγραφη δήλωση(κατάθεση στη Γραμματεία) ≠ κοινοποίηση στην παλιά διεύθυνση με θυροκόλληση

3. προσβαλλόμενη πράξη/απόφαση και διοικητική αρχή

Έλλειψη ή ανακρίβεια αρχής κατά της οποίας στρέφεται: ο δικαστής δύναται να αναζητήσει, εκτός από το δικόγραφο, και από τα στοιχεία του φακέλου

4. λόγους στους οποίους στηρίζεται η αίτηση ακυρώσεως

Πότε κάποιος λόγος επιφέρει ακυρότητα του δικογράφου; Ανυπόστατος ο λόγος επιφέρει (πχ δεν βγάζει νόημα), ενώ ο αόριστος λόγος δεν επιφέρει ακυρότητα του δικογράφου.

5. χρονολογία

Έλλειψη αυτής συνιστά λόγο ακυρότητας δικογράφου; Όχι, εφόσον στο σώμα της αιτήσεως ακυρώσεως αναγράφεται ο αριθμός και η χρονολογία καταθέσεως του (αυτό έχει σημασία για την προθεσμία των 60 ημερών – το εμπρόθεσμο του ενδίκου μέσου)

6. υπογραφή

Μόνο από δικηγόρο

Αν αντί της υπογραφής υπάρχει σφραγίδα; Κατ'αρχήν πρέπει να είναι ιδιόχειρη ≠ δεν καθιστά άκυρο το δικόγραφο που φέρει υπογραφή με μηχανικό μέσο, εφόσον συνάγονται ασφαλώς:

(α) ταυτότητα εκείνου που υπογράφει και

(β) σοβαρότητα της προθέσεως του

Επίσης:

Διαγραφή ανάρμοστων φράσεων (συμπληρωματική εφαρμογή αρθρ.206ΚπολΔ, μέσω αρθρ.40πδ)
Οποιοσδήποτε μπορεί να καταθέσει το δικόγραφο

➤ Αντίκλητος

Ποιος είναι; Σε αυτόν γίνονται όλες οι κοινοποιήσεις (και στον διάδικο)

Αντίκλητος αιτούντος στο ΣτΕ: είναι αυτοδικαίως ο δικηγόρος που το υπογράφει, εφόσον είναι διορισμένος στο Πρωτοδικείο Αθηνών (διότι το ΣτΕ είναι ένα και εδρεύει στην Αθήνα, ενώ αιτούντες σε όλη την Ελλάδα→ αποφυγή ιδιαίτερης επιβάρυνσης δικαστηρίου - οικονομία διαδικασίας, διευκόλυνση επιμελητών)

≠ πρέπει να διορίζεται αντίκλητος που κατοικεί στην Αθήνα (οποιοσδήποτε)

➤ Άσκηση ενδίκου μέσου

Ασκείται με παράδοση δικογράφου στη Γραμματεία ΣτΕ (όχι με επίδοση)

Μπορεί να καταθέσει και αλλού (εκτός Γραμματείας ΣτΕ);

ΝΑΙ, σε οποιαδήποτε δημόσια αρχή (με την οργανική έννοια, όχι λειτουργική) (πχ.σε αστυνομικό τμήμα) «Αρχή» είναι και οι γραμματείες των λοιπών, εκτός του ΣτΕ, δικαστηρίων.

Απαιτείται αφενός να καταχωρείται το δικόγραφο στο πρωτόκολλο εισερχόμενων εγγράφων της οικείας αρχής και αφετέρου να συντάσσεται πράξη κατάθεσης, στην οποία πρέπει να μνημονεύεται ο αριθμός του πρωτοκόλλου και η χρονολογία, η πράξη δε αυτή πρέπει να υπογράφεται από τον υπάλληλο που παρέλαβε το δικόγραφο και από τον καταθέτη. Μετά αποστέλλεται χωρίς καθυστέρηση στο ΣτΕ και καταχωρίζεται στο βιβλίο υποθέσεων.

Πως κατατίθεται το δικόγραφο στην αρχή;

Θα πρέπει να συνταχθεί πράξη καταθέσεως.

Που συντάσσεται η πράξη καταθέσεως;

Είτε στο ίδιο το σώμα του δικογράφου(19§2εδ.β'), είτε και σε ιδιαίτερο έγγραφο(19§7)

Τι πρέπει να περιέχει η πράξη καταθέσεως;

1. αριθμό πρωτοκόλλου (για να φαίνεται ότι πράγματι το κατέθεσες)
 2. ημερομηνία (σημασία για 60νθήμερο-εμπρόθεσμο)
 3. υπογραφή καταθέτη
 4. υπογραφή υπαλλήλου που παρέλαβε το δικόγραφο (πχ αστυνομικού)
- (πάνω από τις 2 υπογραφές πρέπει να βρίσκεται ο αριθμός πρωτοκόλλου και η ημερομηνία)

Απόφαση ΕΔΔΑ «Κούτρας κατά Ελλάδος»

ΣτΕ: μη καταχώρηση δικογράφου στο πρωτόκολλο εισερχομένων εγγράφων της αρχής ή μη προσήκουσα σύνταξη της πράξεως καταθέσεως καθιστά άκυρη την άσκηση του ενδίκου βοηθήματος.

ΕΔΔΑ: κρίθηκε ότι συνιστούσε παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (άρθρο 6 ΕΣΔΑ) η απόρριψη από το ΣτΕ αιτήσεως ακυρώσεως ως απαράδεκτης λόγω του ότι στην πράξη καταθέσεως της που έλαβε χώρα σε δημόσια αρχή (αστυνομικό τμήμα), δεν σημειώθηκε αριθμός πρωτοκόλλου από τον αρμόδιο υπάλληλο, αν και ο αριθμός αυτός σημειώθηκε στη σφραγίδα που τέθηκε δίπλα στην πράξη καταθέσεως, όσο και στην πρώτη σελίδα του δικογράφου, ώστε δεν προέκυπτε αμφιβολία ως προς την ταυτότητα της αιτήσεως ακυρώσεως.

Το ΕΔΔΑ στην απόφασή του αυτή (μετά την οποία μεταβλήθηκε και η εθνική νομολογία επί του θέματος), έκρινε ότι από τη στιγμή που η εθνική νομοθεσία επιτρέπει την κατάθεση αιτήσεως ακυρώσεως και σε άλλη δημόσια αρχή, τα σχετικά σφάλματα κατά τη διαδικασία της καταθέσεως, για την οποία ευθύνονται κυρίως οι δημόσιοι υπάλληλοι, δεν μπορούν να βαρύνουν τον προσφεύγοντα ιδιώτη + Οι δικονομικοί περιορισμοί πρέπει να τηρούν την *αρχή της αναλογικότητας* (επιδιωκόμενος σκοπός και μέσο)

Επομένως, βάσει απόφασης Κούτρα:

> Πλέον που μπορεί να βρίσκεται ο αριθμός πρωτοκόλλου (βάσει αποφ.Κούτρας);

Είτε παραπλεύρως εκθέσεως καταθέσεως

Είτε σε άλλο σημείο του δικογράφου

Είτε από επίσημο αντίγραφο εκ του οικείου πρωτοκόλλου εισερχομένων εγγράφων της αρχής όπου έγινε η κατάθεση

> Έλλειψη υπογραφής καθιστά άκυρη την πράξη καταθέσεως;

Η υπογραφή του καταθέτη στη συντασσόμενη έκθεση καταθέσεως μπορεί να αναπληρωθεί από την υπογραφή του που υπάρχει στο δικόγραφο του ενδίκου βοηθήματος

> Ημερομηνία μπορεί να προκύπτει από οπουδήποτε; Ναι.

Εφόσον έχει γίνει καταχώριση του δικογράφου στο πρωτόκολλο εισερχόμενων εγγράφων της αρχής και έχει συνταχθεί και η πράξη καταθέσεως σε ιδιαίτερο έγγραφο, αν υπάρχει διαφορά μεταξύ ημερομηνίας που αναγράφεται στην πράξη κατάθεσης (που συντάχθηκε με ιδιαίτερο έγγραφο) και στην ημερομηνία που προκύπτει είτε απ'το πρωτόκολλο, είτε απ'το βιβλίο διεκπεραιώσεως εισερχομένων-εξερχομένων εγγράφων της αρχής, από που θα κριθεί το εμπρόθεσμο;

Υπερισχύει ημερομηνία που φέρει το βιβλίο καταθέσεως,άρα από αυτό θα κριθεί το εμπρόθεσμο ασκήσεως του ενδίκου βοηθήματος.

Εάν καταθέσω αίτηση ακυρώσεως στο Διοικητικό Εφετείο, είναι έγκυρη η πράξη καταθέσεως εάν λείπουν τα 4 στοιχεία; ΟΧΙ (απόλυτη ακυρότητα). Πρέπει να περιέχει και τα 4 στοιχεία. (γιατί μπορεί να φανεί ότι καταθέτω για το Δ. Εφετείο)

[Λαζαράτος 2018 σελ.77-82(περιεχόμενο) και 82-88(κατάθεση) και σημειώσεις από 22/02/2019]

Μετά την κατάθεση του ενδίκου μέσου ο Πρόεδρος εκδίδει πράξη, με την οποία:

- α. Ορίζεται Εισηγητής της υποθέσεως
- β. Ορίζεται η δικάσιμος
- γ. Εντολή ανακοινώσεως της δικογραφίας στον Εισηγητή

➤ Κοινοποιήσεις

Με εντολή του Προέδρου κοινοποιείται αντίγραφο του δικογράφου με μνεία χρονολογίας καταθέσεως του και αντίγραφο της πράξεως του Προέδρου.

Η κοινοποίηση γίνεται με επιμέλεια της Γραμματείας 20 τουλάχιστον ημέρες πριν τη δικάσιμο.

Ο αιτών την ακύρωση ιδιώτης καλείται στη δικάσιμο;

Δεν προβλέπεται εκ του νόμου, αν και στην πράξη γίνεται.

Επιδίδεται ωστόσο η πράξη του Προέδρου για να μάθει εισηγητή και δικάσιμο(νομικώς δεν απαιτείται)

Αιτών και πληρεξούσιος δικηγόρος: υποχρέωση, αλλά και δύνανται ευχερώς,επιδεικνύοντας στοιχειωδώς εύλογο ενδιαφέρον, να πληροφορηθούν από τη Γραμματεία του Δικαστηρίου την ημερομηνία κατά την οποία θα δικαστεί η υπόθεση του.

Όμως υπάρχουν περιπτώσεις όπου η επικοινωνία με Γραμματεία είναι δυσχερής,πχ δεν κατοικεί στην έδρα του Δικαστηρίου→θεωρία-πρόταση de lege ferenda: απ'το 21§1Σ και την αρχή της ισότητας επιβάλλεται η δυνατότητα ασκήσεως ανακοπής ερημοδικίας τουλάχιστον στην περίπτωση της ανωτέρας βίας κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του ΚΠολΔ ή του ΚΔΔ→μειωμένη σημασία ζητήματος λόγω θεσμού αιτήσεως επανασυζητήσεως

Σε ποιες περιπτώσεις γίνεται, κατ'εξαίρεση, επίδοση και στον αιτούντα;

- 1) Νέα συζήτηση (πχ αίτηση επανασυζητήσεως)
- 2) Περαιτέρω συζήτηση (πχ μετά από έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)
(σ'αυτές τις 2 περιπτώσεις ορίζεται νέα δικάσιμος με πράξη Προέδρου ή απόφαση Δικαστηρίου)
- 3) Παραπομπή από τμήμα σε τμήμα
- 4) Παραπομπή από δικαστήριο σε δικαστήριο (τδδ→ΣτΕ)
(2 περιπτώσεις απ'τη νομολογία)

(5^η περίπτωση από βιβλίο,δεν αναφέρθηκε στο μάθημα: κλήση πληρεξουσίου να συμπληρώσει ελλείψεις με πράξη του Προέδρου, που κανονικά πρέπει να κοινοποιείται στον διάδικο βλ.πρκτ)

Αν δεν κλήθηκε κάποιος που έπρεπε (ή άκυρη κλήση);

Σκοπός κοινοποιήσεως είναι η αποτελεσματική προστασία του δικαιώματος ακροάσεως του προς τον η κοινοποίηση. Από το δικαίωμα ακροάσεως μπορεί κανείς να παραιτηθεί *ad hoc* (έκφραση της δυνατότητας αυτής αποτελεί το αρθρ.21§6πδ).

Αρθρ.21§6πδ: γενική διάταξη περί θεραπείας ελλείψεως κοινοποιήσεως (ΟΧΙ για κατάθεση)
Αν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο οι διάδικοι **παρίστανται και δεν αντιλέγουν**, το Δικαστήριο χωρεί στη συζήτηση της υποθέσεως ακόμη και αν δεν έχουν τηρηθεί ως προς αυτούς οι διατάξεις του αρθρ.21 για τις κοινοποιήσεις (άρα επί μη παραστάσεως διαδίκου η ακυρότητα είναι αθεράπευτη)

Σε ποιους άλλους θεσμούς ισχύει το 21§6;

- 1) Κοινοποίηση δικογράφων και κλήση διαδίκων από το δικαστήριο (προπαρασκευαστικές προθεσμίες)
- 2) Επίδοση πρόσθετων λόγων από διάδικο (25§1εδ.γ' πδ)
- 3) Επίδοση παρεμβάσεως από διάδικο (49§3πδ)
- 4) Υπόμνημα συνεχίσεως δίκης (αναλογικά)

Υπάρχει ανάλογο άρθρο με το 21§6πδ; ΝΑΙ

αρθρ.61§6ΚΔΔ: μη τήρηση προθεσμίας που αφορά αποκλειστικά τις σχέσεις μεταξύ των διαδίκων εξετάζεται από το δικαστήριο μόνο αν τούτο προβληθεί από τον διάδικο υπέρ του οποίου έχει ταχθεί. Η διάταξη αυτή προορίζεται να καταλάβει τη θέση που έχει η αντίστοιχη γενική διάταξη του αρθρ.21§6πδ.

περιπτώσεις εφαρμογής διατάξεως:

- α. παρεμπίπτουσα αγωγή
 - β. παρέμβαση
 - γ. πρόσθετους λόγους
 - δ. ενστάσεις
 - ε. επίδοση δικογράφου και κλήσης
- (Θα μπορούσε να προκύψει και από τη γενική διάταξη του αρθρ.62§4ΚΔΔ)

➤ **Εισηγητής Υποθέσεως**

Έχει τη βαθμίδα του Εισηγητή του ΣτΕ; ΟΧΙ

Εισηγητές του ΣτΕ: βοηθούν τους Συμβούλους και τους Παρέδρους στην προπαρασκευή και διάγνωση των υποθέσεων.

Εισηγητής υποθέσεως: Μετά την κατάθεση του ενδίκου βοηθήματος, ο πρόεδρος του δικαστηρίου ορίζει και Εισηγητή, ο οποίος ορίζεται Σύμβουλος ή Πάρεδρος.

Μπορεί ο Εισηγητής της υποθέσεως να εκφράζει την άποψη του σε κάθε Εισήγηση;

Παλαιότερα: διατύπωση αιτιολογημένης γνώμης για τον τρόπο λύσεως της διαφοράς
➔ υπερφόρτωση ΣτΕ, επιβράδυνση διαδικασίας και μη συμβατότητα με την αρχή της δίκαιης δίκης + αμεροληψία δικαστών: για να μην βρίσκεται το ίδιο άτομο στη διάσκεψη γιατί έτσι επηρεάζεται και ο ίδιος και το δικαστήριο, και μη δημιουργία κλίματος αντιδικίας μεταξύ εισηγτή και αιτούντος.

Αρμοδιότητες Εισηγητή υποθέσεως:

1. Δηλώση στη Γραμματεία αν η υπόθεση είναι ώριμη για συζήτηση
Πότε; 5 ημέρες πριν δικάσιμο (αρθρ.22§4πδ) **≠** απαράδεκτο συζητήσεως και **αυτεπάγγελτη αναβολή** υποθέσεως σε μεταγενέστερη ρητώς οριζόμενη δικάσιμο
2. Φροντίζει για τη συγκέντρωση κάθε χρήσιμου στοιχείου για τη διερεύνηση της υποθέσεως: μπορεί να ζητήσει από τους διαδίκους να προσκομίσουν όλα τα χρήσιμα, κατά την εκτίμηση του, αποδεικτικά στοιχεία (έγγραφα, πραγματογνωμοσύνες κλπ) **→ αυτή του η αρμοδιότητα καθιστά το σύστημα της διοικητικής δίκης ανακριτικό**
[η αρχή που διέπει τη διοικητική δίκη είναι η ανακριτική (βλ.αρθρ.33ΚΔΔ), γιατί το δικαστήριο λαμβάνει όλα τα, κατά την κρίση του, πρόσφορα μέτρα για τη διακρίβωση της αλήθειας, συλλέγοντας, μεταξύ άλλων, και αυτεπαγγέλτως αποδεικτικό υλικό και συνάγοντας από αυτό συμπεράσματα μη προταθέντα κατ'ανάγκη από τους διαδίκους. Η ανακριτική αρχή συμβαδίζει, όμως, και συμπλέκεται στη διοικητική δίκη με τις αρχές της ελεύθερης διαθέσεως του αντικειμένου της δίκης και της δικαστικής αποφάνσεως μέσα στα όρια της αίτησεως **→** Υπό αυτή την έννοια το σύστημα της διοικητικής δίκης είναι πολύ λιγότερο από το αντίστοιχο της ποινικής, αλλά και πολύ διαφορετικό από το συζητητικό σύστημα της πολιτικής]
3. Σύνταξη **εκθέσεως Εισηγήσεως** (συνοπτική, γραπτή, εισήγηση, χωρίς να παίρνει καμία θέση)

Τι πρέπει να εμπεριέχει;

- α. το ιστορικό της διαφοράς
 - β. τα στοιχεία που βεβαιώνονται από τα έγγραφα
 - γ. τα ζητήματα που προκύπτουν: να αναφέρει τυχόν θέματα παραδεκτού για θεραπεία αυτών, τυπικές παραλείψεις **→** για να μην αιφνιδιαστεί ο διάδικος (π.χ. δεν κατέθεσε παράβολο)
- *αρθρ.25§1εδ.β' Σ:** Διασφάλιση ακώλυτης άσκησης ατομικού δικαιώματος από όλα τα κρατικά όργανα, να μην χάσει το δικαίωμα που του παρέχει το αρθρ.20§1Σ (δικαίωμα δικαστικής προστασίας)

Πότε την καταθέτει;

3 ημέρες προ δικάσιμου

***Οι ημέρες δεν είναι ούτε πλήρεις ούτε εργάσιμες, υπολογισμός κατά τον ΚΠολΔ και ΑΚ (π.χ. υπόθεση συζητείται Δευτέρα, ο υπολογισμός αρχίζει από την προηγούμενη (Κυριακή) και άρα η εισήγηση πρέπει να κατατεθεί στη Γραμματεία την Παρασκευή)**

Που γίνεται;

22§1πδ «η έκθεση επισυνάπτεται στο φάκελο το αργότερο 3 ημέρες πριν από τη συζήτηση για να λάβουν γνώση οι διάδικοι»:

Επισύναψη σε φάκελο ΚΑΙ κατάθεση στη Γραμματεία του Δικαστηρίου **→** διασφάλιση γνώσης διαδίκων + αποδεικτικοί λόγοι ως προς το εμπρόθεσμο της.

Ο φάκελος και η εισήγηση πρέπει 3 ημέρες προ δικάσιμου να βρίσκονται σε τόπο που να μπορεί να λάβει εύκολα γνώση ο διάδικος καθ'ολη τη διάρκεια της προδικασίας-μέχρι τη συζήτηση της υποθέσεως- όχι απλώς να κατατίθεται η έκθεση του στη Γραμματεία αλλά και να παραμένει στη διάθεση των διαδίκων (για να μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα ακροάσεως, αρθρ.20§1Σ)

Τι γίνεται σε περίπτωση εκπρόθεσμης ή εν γένει μη νομότυπης κατάθεσης εισηγήσεως;

Υποχρεωτική αναβολή σε μεταγενέστερη δικάσιμο, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση διαδίκου (γραπτώς, έστω και μισή ώρα πριν τη συζήτηση)

Υφίσταται προεισήγηση; Αρθρ.16 ΕσΚανΣΤΕ

Ναι τη φτιάχνει ο Εισηγτής του ΣΤΕ. Αποτελεί εσωτερικό έγγραφο που απευθύνεται προς τον Εισηγητή της υποθέσεως, το οποίο αποσκοπεί στην προκαταρκτική έρευνα των νομικών και πραγματικών ζητημάτων και περιέχει τη διατύπωση αιτιολογημένης γνώμης του βοηθού Εισηγητή επ'αυτών (το κείμενο της προεισήγησης δεν γνωστοποιείται στους διαδίκους).

Πότε γίνεται η προεισήγηση; 10 ημέρες πριν την Εισήγηση

Υπάρχει Εισήγηση στις διαφορές ουσίας; Ναι, αλλά συντάσσεται μόνο όταν ανακύπτουν ζητήματα ερευνώμενα αυτεπαγγέλτως (συντάσσεται συνοπτική έκθεση μόνο επ'αυτών)

➤ Υπομνήματα των διαδίκων

Αντιστοιχούν στις προτάσεις στην πολιτική δίκη. Με τα υπομνήματα οι διάδικοι αναπτύσσουν τις απόψεις τους σχετικά με το πραγματικό και το νομικό μέρος της υποθέσεως.

Το υπόμνημα που καταθέτει το καθ'ου Δημόσιο *προ συζήτησεως* λέγεται έκθεση απόψεων.

Υπόμνημα ιδιώτη:

1^ο υπόμνημα: κατάθεση στη Γραμματεία 6 πλήρεις ημέρες πριν τη συζήτηση.

2^ο υπόμνημα: Πρόεδρος μπορεί να επιτρέψει την υποβολή υπομνημάτων από τους διαδίκους μέσα σε προθεσμία που τάσσεται από αυτόν(εύλογη, κατά την εκτιμητική του ευχέρεια) για ανάπτυξη όσων έχουν εκτεθεί στο ακροατήριο.

Υποβάλλεται μόνο αν ζητηθεί;

Όχι. Η προθεσμία μπορεί να δίδεται και αυτεπαγγέλτως από τον Πρόεδρο, και παρά τη βούληση των διαδίκων.

Αν ζητηθεί έχει υποχρέωση να το υποβάλει ο ιδιώτης;

Όχι, απλώς δικονομικό βάρος.

Τάσσεται ίδια προθεσμία για τους διαδίκους;

Συνήθως ναι. Επιβάλλεται από την αρχή της ισότητας των όπλων – ίση αποτελεσματική δικαστική προστασία (20§1Σ)

Τι απαγορεύεται να κάνω με το υπόμνημα;

Δεν επιτρέπεται διεύρυνση αντικειμένου της δίκης(ούτε κατα το πραγματικό, ούτε κατά το νομικό μέρος. Απαραδέκτως προβάλλονται: λόγοι ακυρώσεως, νέοι πραγματικοί ισχυρισμοί.

Επιτρέπεται μόνο ανάπτυξη υφισταμένων ισχυρισμών.

Σε ποιες περιπτώσεις επιτρέπεται κατ'εξαίρεση; (περιπτώσεις αμυντικού υπομνήματος)

α. *Υπόμνημα υπομνήσεως* (όταν στο δικαστήριο επιβάλλεται αυτεπάγγελτη έρευνα κάποιου νομικού ζητήματος ή λόγου ακυρώσεως, οπότε το υπόμνημα απλώς θυμίζει στο δικαστήριο το καθήκον του)

β. Όταν η *έκθεση απόψεων του Δημοσίου αντικρούει λόγους ακυρώσεως*, άρα εμπεριέχει εκ της φύσεως της νέους ισχυρισμούς

γ. Όταν μετά από *προδικαστική απόφαση* προσκομίστούν νέα στοιχεία, τότε ο καθ'ου μπορεί προς αντίκρουση τους να επικαλεστεί με το υπόμνημα του νέους ισχυρισμούς

δ. Επί *ενδοστροφούς δίκης* ο καθ'ου, μη έχων τη δυνατότητα εκθέσεως απόψεων, μπορεί να αποκρούσει τους λόγους ακυρώσεως με νέους ισχυρισμούς στο υπόμνημα του.

Έκθεση απόψεων της Διοικήσεως:

Το Δημόσιο κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση ακυρώσεως έχει υποχρέωση να αποστείλει στο Δικαστήριο, 30 ημέρες προ δικάσιμου, 2 τουλάχιστον πράγματα:

α. την *έκθεση απόψεων* του για καθένα από τους προβαλλόμενους λόγους ως προς το πραγματικό και νομικό μέρος (στο πδ διευκρινίσεις επί του πραγματικού μόνο μέρους της υποθέσεως)

β. το *φάκελο της υποθέσεως* (τη διοικητική πράξη κλπ)

≠

Συνέπειες μη αποστολής:

1^{ον} πειθαρχικές (πειθαρχική δίωξη)

2^{ον} ποινικές (πλήρωση του πραγματικού του αδικήματος της παραβάσεως καθήκοντος - 259ΠΚ)

3^{ον} δικονομικές συνέπειες: Αν η Διοίκηση δεν στέλνει στο ΣτΕ το φάκελο της υποθέσεως και της απόψεως της, παρά την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως που την υποχρεώνει προς τούτο, η στάση της αυτή επιτρέπει στο δικαστήριο, συνάγοντας σχετικό τεκμήριο να θεωρήσει ως ακριβή την πραγματική βάση των ισχυρισμών του αιτούντος (*τεκμήριο ομολογίας της πραγματικής βάσεως των ισχυρισμών του ασκούντος το ένδικο βοήθημα*)

Τεκμήριο ομολογίας πραγματικών περιστατικών ή ισχυρισμών;

όχι τεκμήριο επί των πραγματικών ισχυρισμών (πρόκειται για αξιολογικές κρίσεις με ποιοτικά χαρακτηριστικά - μη δεκτικές ομολογίας), αλλά τεκμήριο επί πραγματικών περιστατικών που μπορούν να στηρίξουν τον ισχυρισμό του (αποτελούν τη βάση των λόγων της αίτησης ακυρώσεως)

Στάδια:

1^{ον}: ΣτΕ αναβάλλει 1 τουλάχιστον φορά, αυτεπαγγέλτως, την υπόθεση προκειμένου να αποσταλεί ο φάκελος ≠

2^{ον}: ΣτΕ εκδίδει προδικαστική απόφαση προς αποστολή φακέλου και απόψεων ≠

3^{ον}: ΣτΕ συνάγει τεκμήριο ομολογίας

Μπορεί να γίνει καθυστερημένη κατάθεση Έκθεσης απόψεων;

ΣτΕ: δέχθηκε ότι η περιέλευση στο Δικαστήριο μετά τη συζήτηση της υπό κρίση αιτήσεως και ενώ η υπόθεση τελούσε υπό διάσκεψη του φακέλου της υποθέσεως, αποτελεί νόμιμο λόγο νέας αναβολής της συζητήσεως της υποθέσεως προκειμένου να λάβει γνώση ο αιτών των στοιχείων του φακέλου και να διατυπωθεί από τον εισηγητή νέα εισήγηση ενόψει και των ήδη σταλθέντων στοιχείων του φακέλου (άρα ακολούθησε τα 3 στάδια)

Όμως, άποψη μειοψηφίας: μετά τη 2^η συζήτηση και την έκδοση προδικαστικής ΔΕΝ μπορεί να ληφθεί υπόψη (λόγοι δικονομικής ισότητας μεταξύ των διαδίκων)

Ως πότε κατατίθενται έγγραφα στο δικαστήριο;

Στο ΣτΕ: Η συζήτηση γίνεται αποκλειστικά βάσει δικογράφων και εγγράφων που έχουν προσαχθεί προαποδεικτικώς → όλα τα έγγραφα θα πρέπει να έχουν προσαχθεί μέχρι τη συζήτησης της υποθέσεως ≠ δεν λαμβάνονται υπόψη (33§1εδ.α'πδ)

Κατά την νομολογία του ΣτΕ: μέχρι την προτεραία ≠ Λαζαράτος θεωρεί ορθότερο μέχρι το πέρας της πρώτης συζητήσεως

Στα τδδ: Μέχρι την προτεραία της συζητήσεως (150§1εδ.α ΚΔΔ)

(*προτεραία = η προηγούμενη ημέρα εκείνης που γίνεται η πρώτη συζήτηση της υποθέσεως)

Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να κατατεθούν τα έγγραφα μαζί με το 1^ο υπόμνημα;

α. Αίτηση επανασυζητήσεως υποθέσεως: υποβολή στοιχείων που αποδεικνύουν λόγους ανωτέρας βίας
β. Έγγραφα που θεμελιώνουν το έννομο συμφέρον σε εμπράγματα υποθέσεις-που αποδεικνύουν την ιδιότητα στην οποία στηρίζεται το έννομο συμφέρον (πχ έγγραφα που πιστοποιούν τη διεύθυνση κατοικίας του σε περιβαλλοντικές διαφορές)

Με ποιο τρόπο γίνεται η επίκληση του ιδιαίτερου εννόμου συμφέροντος (31§2πδ);

α. Με το δικόγραφο (το εισαγωγικό, των προσθέτων λόγων ή το 1^ο υπόμνημα), ή
β. Το πρώτον με υπόμνημα μετά τη συζήτηση, εφόσον: το έννομο συμφέρον να προταθεί προφορικά στο ακροατήριο, να αποδειχθεί με έγγραφα κατατεθειμένα προαποδεικτικώς και η δήλωση να καταχωρηθεί στα πρακτικά (άρα το υπόμνημα θα το εξειδικεύει)

➤ Πρόσθετοι λόγοι ακυρώσεως

Οι πρόσθετοι λόγοι ασκούνται με κατάθεση και επίδοση δικογράφου (επιμελεία αιτούντος) 15 τουλάχιστον πλήρεις ημέρες προ της πρώτης κατ'ουσίαν συζητήσεως της υποθέσεως.

Η κατάθεση γίνεται μόνο στο Δικαστήριο (όχι σε δημόσια αρχή).

Σε ποιους γίνεται κοινοποίηση;

Γίνεται με επίδοση κυρωμένου αντιγράφου σε όσους κοινοποιείται το ένδικο μέσο(κατ'αρθρ.21πδ) και στον παρεμβαίνοντα; Ναι, αν έχει ήδη ασκήσει παρέμβαση(η παρέμβαση να ασκήθηκε πριν την κατάθεση δικογράφου προσθέτων λόγων)

Επιτρέπεται υποβολή προσθέτων λόγων με κοινό δικόγραφο που αφορά περισσότερες αιτήσεις ακυρώσεως; Όχι. Σ'αυτήν την περίπτωση το δικόγραφο των προσθέτων λόγων ασκείται παραδεκτώς μόνο καθόσον αφορά στην προτασόμενη αίτηση ακυρώσεως.

Δυνατή κατάθεση περισσότερων δικογράφων προσθέτων λόγων;

Ναι, όμως συνεκδικάζονται με το κύριο δικόγραφο και εκδίδεται μια ενιαία απόφαση.

Εισαγωγικό δίκης δικόγραφο και πρόσθετοι λόγοι:

Για να ληφθεί υπόψη το 2^ο πρέπει το εισαγωγικό ένδικο βοήθημα ενώπιον του ΣτΕ να ασκηθεί παραδεκτώς. (≠απαράδεκτοι πρόσθετοι λόγοι)

Δεν απαιτείται το εισαγωγικό δικόγραφο να εμπεριέχει και βάσιμο λόγο ακυρώσεως. Βάσιμος μπορεί να θεωρηθεί και ένας πρόσθετος λόγος→ το ένδικο βοήθημα μπορεί να ευδοκιμήσει λόγω αυτού αποκλειστικά.

Υπάρχουν πρόσθετοι λόγοι παρεμβάσεως;

Όχι. Το δικόγραφο προσθέτων λόγων των παρεμβαίνόντων λογίζεται ως υπόμνημα

Επιτρέπεται η άσκηση προσθέτων λόγων μετά την πρώτη συζήτηση ενώπιον του αυτού η ανώτερου σχηματισμού ή της Ολομελείας; Απαγορεύεται.

Σχετική ακυρότητα

Αν λείπει η έκφραση «επί ποινή απαραδέκτου» ο διάδικος πρέπει να επικαλεσθεί δικονομική βλάβη για να επέλθει ακυρότητα

Πρόσθετοι λόγοι στον ΚΔΔ: όπως πδ

Πρόσθετοι λόγοι στον προΐσχύσα ΚΦΔ: κατάθεση δικογράφου 15 πλήρεις ημέρες πριν την πρώτη δικάσιμο και επίδοση του μέσα σε 3 ημέρες από την κατάθεση του

➤ Παράσταση διαδίκων στο ακροατήριο

Μπορεί κάποιος να παραστεί αυτοπροσώπως στο ΣτΕ; ΟΧΙ

Σύμφωνα με το αρθρ.26§1πδ σε όλα τα βοηθήματα οι ιδιώτες διάδικοι ΔΕΝ μπορούν να παρίστανται αυτοπροσώπως για να αναπτύξουν την υπόθεση, αλλά μόνο με δικηγόρο διορισμένο στον Άρειο Πάγο, ή καθηγητή ή επίκουρο καθηγητή νομικής σχολής ημεδαπού Πανεπιστημίου.
Εξαιρεση: υπαλληλική προσφυγή→προσφεύγων υπάλληλος έχει δικαίωμα να παραστεί αυτοπροσώπως και χωρίς δικηγόρο

αρθρ.28πδ: «...εφόσον έγιναν οι κατά το αρθρ.21 κοινοποιήσεις, η υπόθεση συζητείται και εκδίδεται απόφαση ακόμη και αν δεν παρίστανται οι διάδικοι»→ Η υπόθεση συζητείται ακόμη και αν στη δικάσιμο δεν παραστεί ούτε ο διάδικος ούτε ο δικηγόρος του, εφόσον κατατέθηκαν τα νομιμοποιητικά έγγραφα

➤ Πληρεξουσιότητα στην ακυρωτική δίκη

Τρόποι παροχής πληρεξουσιότητας σε δικηγόρο

Φυσικά πρόσωπα:

- α.** Γενικό πληρεξούσιο (συμβολαιογραφική πράξη)
- β.** Συνυπογραφή δικογράφου απ'τον διάδικο
- γ.** Με προφορική δήλωση στο ακροατήριο

Εάν πάει στο ακροατήριο ο ιδιώτης, χωρίς δικηγόρο, θα συζητηθεί η υπόθεση;

Αρχικά η συζήτηση μπορεί να γίνει ακόμη και αν δεν έρθει κανείς (βλ.πριν 28πδ)

Δεν αρκεί η πληρεξουσιότητα με συνυπογραφή δικογράφου, θα πρέπει επιπλέον

ή να προσκομίσει συμβολαιογραφική πράξη παροχής πληρεξουσιότητας στον υπογράψαντα δικηγόρο, οπότε μπορεί να μην παραστεί ούτε και ο διάδικος (σ'αυτήν την περίπτωση η υπόθεση συζητείται με «έγγραφο πληρεξούσιο»→οικονομία χρόνου και χρημάτων)

ή να εμφανισθεί αυτοπροσώπος ο διάδικος και να νομιμοποιήσει την άσκηση του με προφορική δήλωση στο ακροατήριο (παππούλης στο Στε)

(άρα όλα κομπλέ αν ο διάδικος καταθέσει στο φάκελο το (γενικό) πληρεξούσιο ή παραστεί στο δικαστήριο και πει «παρίσταται μετά ... και εγκρίνει το δικόγραφο»→κάνει την προφορική δήλωση που έπρεπε να κάνει ο δικηγόρος του, την κάνει στον εαυτό του, αυτό επειδή δεν επιτρέπεται να μιλάει ο πληρεξουσιοδοτών)

Τι είναι αναγκαίο να καταλαμβάνει το πληρεξούσιο (χρονικά);

Την άσκηση του ενδίκου μέσου (μπορεί και τη συζήτηση)

Αναδρομικότητα πληρεξουσίου (27§2πδ)

Συνήθως η πληρεξουσιότητα δίδεται λίγες μέρες πριν ή κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο.

Από αυτήν καταλαμβάνονται εντούτοις αναδρομικά όχι μόνο η άσκηση του ενδίκου μέσου, αλλά και όλες οι πράξεις τις προδικασίας.

Διάρκεια ισχύος γενικού πληρεξουσίου

97§3ΚΠολΔ(συνδ.40πδ): παύει να ισχύει μετά από 5 χρόνια από τη χορήγηση του.

Αν το πληρεξούσιο έχει συνταχθεί πριν ή και μετά (αναδρομική ισχύς πληρεξουσίου) την άσκηση του ενδίκου μέσου καλύπτει την υπογραφή του, εφόσον έχει συνταχθεί εντός 5ετίας προ ή μετά της ασκήσεως του ενδίκου μέσου.

Ποιος είναι ο κρίσιμος χρόνος για τη νομιμοποίηση του δικηγόρου ;

Εννοείται ότι αν κατά τη συζήτηση της υποθέσεως η 5 ετης χρονική ισχύς του έχει περάσει, αυτό δεν μπορεί να καταλάβει τυχόν παράσταση δικηγόρου στον οποίο αφορά ούτε εν γένει τη συζήτηση της υποθέσεως.

ΟΛΣΤΕ(πλειοψ.): κρίσιμος ο χρόνος ασκήσεως του ενδίκου μέσου→η υπόθεση συζητείται και απόφαση

εκδίδεται δίχως να χρειάζεται το πληρεξούσιο να καταλαμβάνει και την παράσταση του δικηγόρου κατά τη συζήτηση της υποθέσεως (προκύπτει απ' τη σωστή ανάγνωση του 28πδ: παράσταση στο ακροατήριο δεν χρειάζεται να καλύπτεται από εν ισχύ πληρεξούσιο-υποθέσεις συζητούνται και αποφάσεις εκδίδονται στη διοικητική δίκη ακόμη και αν δεν παρίστανται οι διάδικοι)

ΟΛΣΤΕ(μειοψ.) και υιοθέτηση της απ' το 27§6πδ: το πληρεξούσιο που θα μπει στον φάκελο της υποθέσεως πρέπει να είναι ισχυρό κατά την ημέρα της συζητήσεως στο ακροατήριο.

ratio: να αποφεύγεται το άτοπο να συζητούνται κατ'ουσίαν υποθέσεις σε χρόνο κατά τον οποίο έχει λήξει η ισχύς προσκομισθέντος πληρεξουσίου και είναι άδηλο αν ο χορηγήσας την πληρεξουσιότητα εξακολουθεί να εμμένει στην εκδίκαση της υποθέσεως του- με απλά λόγια **Λαζαράτου:** να μην δικάζονται πεθαμένοι (αν και το 27§6 βρίσκεται σε συστηματική αντίθεση προς τη γενική αρχή που εκφράζει το 28πδ) (Αρα αν δεν είναι ισχυρό μπορεί ο αιτών να παραστεί στο ακροατήριο και να εγκρίνει)

Που πρέπει να νομιμοποιηθεί; Στο αρμόδιο και μόνο δικαστήριο.

Νομικά πρόσωπα:

α. Όλη τη σειρά των καταστατικών ή το τελευταίο με όλες τις τροποποιήσεις του
β. Ειδικό πληρεξούσιο ή γενικό πληρεξούσιο και *άδεια*

*Συχνά νόμος ή καταστατικό του ΝΠ απαιτεί να δοθεί άδεια από συγκεκριμένο όργανο του ΝΠ προς τον νόμιμο εκπρόσωπο του, προκειμένου αυτός να δώσει πληρεξουσιότητα σε δικηγόρο προς άσκηση ενδίκου μέσου.

Το αρθρ.27§1εδ.ε' και στ' πδ θέτει 2 κανόνες σχετικά με αυτή την άδεια:

1. Ο εκπρόσωπος τεκμαίρεται (μαχητά) ότι λειτουργεί με άδεια
2. Η τυχόν έλλειψη της άδειας δεν επηρεάζει το κύρος της δίκης και δημιουργεί αποκλειστικά ευθύνη του εκπροσώπου έναντι του νομικού προσώπου.

Αλλοδαπά νομικά πρόσωπα:

Αν το πληρεξούσιο καταρτιστεί στο εξωτερικό, για το κύρος του απαιτείται η τήρηση της *lex loci actus*. Το Δικαστήριο οφείλει να τάξει αποδείξεις ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο, αν δεν το γνωρίζει με βεβαιότητα → να αναζητήσει το αντίστοιχο άρθρο στο αλλοδαπό δίκαιο με το αρθρ.27πδ (καθώς επίσης και το εταιρικό του δίκαιο). Εφαρμόζεται το αλλοδαπό δίκαιο (η διάταξη που θα είναι ανάλογη με το αρθρ.27πδ), και μόνο αυτό, ως προς τα στοιχεία της εκπροσώπησης.

Δικαιολόγηση

Ειδικώς:

30§4 ΚΔΔ: «Αν η πράξη με την οποία παρέχεται η πληρεξουσιότητα έχει καταρτιστεί από αλλοδαπή αρχή διέπεται από το δίκαιο του τόπου της κατάρτισης της.

25§3ΚΔΔ: «Η εκπροσώπηση των αλλοδαπών νομικών προσώπων, εφόσον ειδική διάταξη δεν ορίζει διαφορετικά, διέπεται από το δίκαιο της έδρας τους

Γενικώς:

ΑΚ11: «Η δικαιοπραξία είναι έγκυρη ως προς τον τύπο αν είναι σύμφωνη...είτε με το δίκαιο του τόπου όπου επιχειρείται...» (*lex loci actus*)

Ποια διαφορά υπάρχει με τη νομιμοποίηση στο πδ και στον ΚΔΔ;

ακυρωτική: Εφόσον δεν υπάρχει παντελής έλλειψη νομιμοποιητικών στοιχείων, ο προδρεύων της συνθέσεως ή ο εισηγητής καλεί, και μετά τη συζήτηση, τον πληρεξούσιο δικηγόρο να καλύψει τις ελλείψεις, τάσσοντας εύλογη, κατά την κρίση του, προθεσμία (27§3εδ.β' συνδ.33§3πδ)

πχ. λείπει ένα καταστατικό από όλη τη σειρά ή δεν είναι το τελευταίο, αλλά υπάρχει το πληρεξούσιο

ουσίας: Αν διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία της νομιμοποίησεως έχουν υποβληθεί όλα, όμως αυτά παρουσιάζουν ελλείψεις, ο Πρόεδρος του δικαστηρίου, με πράξη του καλεί τον εμφανιζόμενο ως δικαστικό πληρεξούσιο να τα συμπληρώσει μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία που τάσσεται από αυτόν (28§3ΚΔΔ) πχ. παράλειψη υποβολής επίσημης μεταφράσεως αναγκαίου νομιμοποιητικού εγγράφου

Αίτηση Επαναυζήτησεως της Υποθέσεως

27§5πδ

Αν από λόγους ανωτέρας βίας εμποδίστηκε η νομιμοποίηση του πληρεξουσίου δικηγόρου, δύναται να υποβληθεί αίτηση επαναυζήτησεως της υποθέσεως.

Την αίτηση επαναυζήτησεως ασκεί αυτός που άσκησε το ένδικο μέσο.

Καλύπτει το κενό της περίπτωσης που δικηγόρος δεν παραστεί ενώπιον ΣΤΕ από λόγους ανωτέρας βίας-ελλείψη ανακοπής ερημοδικίας στην ακυρωτική δίκη.

Ζήτημα νομικής φύσεως:

Επειδή έχει το χαρακτήρα ειδικού ενδίκου βοηθήματος, για το παραδεκτό της ασκήσεως της έχουν ανάλογη εφαρμογή τα άρθρα 35 και 36 πδ και συνεπώς πρέπει να καταβληθούν τέλη και παράβολο.

Πως ασκείται;

Κατατίθεται στο ΣΤΕ, σύμφωνα με την ρητή διατύπωση του αρθρ.27§5εδ.α' πδ, πριν την έκδοση της αποφάσεως και μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 10 ημερών από τη συζήτηση της υποθέσεως.

Το ζήτημα της προθεσμίας:

Παρά τη ρητή διατύπωση της διατάξεως, θεωρείται παραδεκτή ακόμη και αν ασκηθεί μετά τη δημοσίευση της απορριπτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου ελλείψει πληρεξουσίου (απορρίπτεται η αίτηση ακυρώσεως ως απαράδεκτη, ανομιμοποίητη)

Από αποφάσεις της νομολογίας φαίνεται να δημιουργείται αρχή, σύμφωνα με την οποία η δημοσίευση της αποφάσεως δεν δημιουργεί λόγο απαραδέκτου της αιτήσεως επαναυζήτησης. Επίσης το δικαίωμα δικαστικής προστασίας επιτάσσει στους δικαστές να αναμένουν τουλάχιστον το διάστημα του 10ημέρου μετά τη συζήτηση της υπόθεσης πριν τη δημοσίευση της απόφασης. (Τελολογική συστολή διατάξεως)

Διακόπτεται η προθεσμία; Όχι. Αναστέλλεται

Μπορεί η ανωτέρα βία να διαρκέσει 2 έτη πχ;

Ναι. Η ανωτέρα βία πάντα αναστέλλει την προθεσμία, για όσο αυτή διαρκεί.

Αν η ανωτέρα βία διαρκεί πέραν του δεκαημέρου η αίτηση υποβάλλεται αμελλητί μετά την άρση του γεγονότος ανωτέρας βίας με την προσκόμιση στοιχείων που αποδεικνύουν τη συνδρομή του (παραδειγμα: Απαλλοτρίωση χωραφίου γιαγιάς, πήρε δικηγόρο και έκαναν την αίτηση ακυρώσεως. Γιαγιά και δικηγόρος πεθαίνουν πριν τη δικάσιμο και μετά από 2 χρόνια βρήκαν την αίτηση ακυρώσεως τα εγγόνια της στο μπουζούλο καθώς καθάριζαν)

Σε ποιο πρόσωπο πρέπει να συντρέχει ανωτέρα βία;

Στο πρόσωπο είτε του δικηγόρου είτε του ιδιώτη διαδίκου.

Ποιο είναι το κρίσιμο στοιχείο για τη στοιχειοθέτηση της;

Ως ανωτέρα βία νοείται μόνο μια ασθένεια, η οποία όχι μόνο εμποδίζει τον ίδιο τον δικηγόρο να παραστεί, αλλά τον εμποδίζει και να ειδοποιήσει εγκαίρως άλλο δικηγόρο για να παραστεί ή τον αιτούντα για να εγκρίνει με προφορική δήλωση στο ακροατήριο την άσκηση του ενδίκου μέσου ή να προσκομίσει ως τη συζήτηση της υποθέσεως συμβολαιογραφική πράξη παροχής πληρεξουσιότητας στον υπογράφοντα το δικόγραφο δικηγόρο.

Η μη προσήκουσα νομιμοποίηση δικηγόρου δεν συνιστά ανωτέρα βία.

2 χαρακτηριστικές περιπτώσεις ανωτέρας βίας, όπου υπήρχε αδυναμία επικοινωνίας:

- έμεινε στον ανελκυστήρα ενώ πήγαινε στο δικαστήριο και δεν είχε σήμα στο κινητό
- καρδιακή προσβολή

Που πρέπει να εμπεριέχονται οι λόγοι ανωτέρας βίας;

Πρέπει να τους εμπεριέχει, με σαφήνεια, η ίδια η αίτηση.

Προβολή το πρώτον λόγων ανωτέρας βίας με το υπόμνημα μη επιτρεπτή.

Τα στοιχεία με τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι ανωτέρας βίας πρέπει να υποβάλλονται με το 1^ο υπόμνημα. Περαιτέρω ανάπτυξη τους μπορεί να γίνει με υπόμνημα κατατιθέμενο σε προθεσμία που χορηγεί ο Πρόεδρος μετά τη δικάσιμο της αιτήσεως επανασυζητήσεως (2^ο υπόμνημα)

Μπορώ να ασκήσω παρέμβαση στην αίτηση επανασυζητήσεως;

Κάποιος που έχει παρέμβει πριν την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως μπορεί να λάβει μέρος τόσο στη συζήτηση της αιτήσεως επανασυζητήσεως, όσο και στη δεύτερη συζήτηση της ουσίας της υποθέσεως.

Όποιος, όμως, παρεμβαίνει το πρώτον μετά από την πρώτη συζήτηση της ουσίας της υπόθεσης και πριν από τη συζήτηση της αιτήσεως επανασυζητήσεως, δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση (επί του παραδεκτού και του βασίμου) της αιτήσεως αυτής, αλλά μόνο εφόσον η αίτηση επανασυζητήσεως γίνει δεκτή, μπορεί να μετάσχει στη δεύτερη συζήτηση της ουσίας της υποθέσεως. Συνεπώς σε μια τέτοια περίπτωση ο παρεμβαίνων δεν μπορεί να προβάλει επιχειρήματα που αφορούν την ανωτέρα βία του αιτούντος την επανασυζήτηση της υποθέσεως.

Συζήτηση και απόφαση

α. Ο επιληφθείς της αρχικής αιτήσεως σχηματισμός εκδίδει απόφαση με την οποία αφού διαπιστώσει τη μη νομιμοποίηση του πληρεξουσίου δικηγόρου του αιτούντος και την κατάθεση αιτήσεως επανασυζητήσεως, απέχει κατά τα λοιπά από την περαιτέρω εκδίκαση της αίτησης.

β. Απόφαση δεύτερου σχηματισμού: Ο σχηματισμός που κρίνει την αίτηση επανασυζητήσεως, αν μεν κρίνει βάσιμο τον λόγο ανωτέρας βίας, δέχεται την αίτηση επανασυζητήσεως και δικάζει περαιτέρω την υπόθεση, εκδίδοντας οριστική απόφαση. Αν, όμως, απορρίψει την αίτηση επανασυζητήσεως απορρίπτει και την αρχική αίτηση ως απαράδεκτη, δεσμευόμενος απ' τη διαπίστωση του αρχικώς επιληφθέντος σχηματισμού (για μη νομιμοποίηση).

Άρα, αν γίνει δεκτή η αίτηση επανασυζητήσεως ο 2^{ος} σχηματισμός τα δικάζει όλα, δεν αναπέμπει την υπόθεση στον προηγούμενο σχηματισμό.

➤ Κατάργηση ακυρωτικής δίκης

Πότε; (32§1)

α. Ανάκληση διοικητικής πράξης από διοικητική αρχή

β. Ακύρωση στο πλαίσιο διοικητικής προσφυγής

γ. Εξαφάνιση μετά από δικαστική απόφαση

π.χ. να ασκηθεί παράλληλα αναίρεση και αναθεώρηση, και να αναθεωρηθεί η απόφαση, οπότε η απόφαση θα εξαφανιστεί – η αναίρεση εμπίπτει στο 32§1 και οπότε καταργείται η δίκη (βλ. και πρкт αναθεώρηση)

Πότε, κατ'εξαίρεση, υπάρχει δυνατότητα συνεχίσεως της δίκης μετά από επίκληση ιδιαίτερου έννομου συμφέροντος; (32§2πδ)

Εφαρμογή μόνο στην περίπτωση λήξεως ισχύος της ατομικής ή κανονιστικής πράξεως μετά την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως.

1. πράξη περιορισμένης χρονικής ισχύος

(π.χ. επίταξη ακινήτου καταστηματούχου και ανάκληση άδειας για 1 μήνα → Αν δεν ακυρωθεί μπορεί τη δεύτερη φορά να το κλείσουν για πάντα. Αν ακυρωθεί η πρώτη «παράβαση» του ιδιώτη και έπειτα ξανά κάνει κάποια «παράβαση» θα αντιμετωπισθεί ως πρώτη. Σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή αν δεν ακυρωθεί η πράξη, η δεύτερη «παράβαση» του θα αντιμετωπισθεί ως υποτροπή)

2. ex tunc ανάκληση νόμιμων διοικητικών πράξεων → παύει να ισχύει για το μέλλον, επομένως είναι δυνατό να δημιουργήθηκαν διοικητικής φύσεως έννομες συνέπειες για τον ενδιαφερόμενο, για όσο διάστημα αυτή ίσχυσε, καθώς και να διατηρούνται ακόμα (π.χ. συνταξιοδοτικής φύσεως έννομες συνέπειες)

****όχι ex tunc ανάκληση-αναδρομικά:** δηλαδή κατά βάση μόνο των παράνομων πράξεων, όταν όλα τα δυσμενή τους αποτελέσματα εξαφανίζονται και λογικά δεν μπορεί να τίθεται ζήτημα ιδιαίτερου έννομου συμφέροντος προς συνέχιση της δίκης

Ιδιαίτερο έννομο συμφέρον

Πρέπει να προβάλλεται ορισμένα και να ανάγεται σε διοικητικής φύσεως συνέπειες του μέτρου, όχι σε ποινικής, αστικής ή άλλης φύσεως.

Ποιες συνέπειες συνιστούν ιδιαίτερο έννομο συμφέρον;

α. Δυσμενείς συνταξιοδοτικής φύσεως συνέπειες

β. Υποτροπή

γ. Ηθικές (ηθικό έννομο συμφέρον)

(πχ. υπόθεση με ξενοδοχεία ημιδιαμονής Πρίαμος-Πευκάκια: ιδιαίτερο έννομο συμφέρον προς συνέχιση δίκης λόγω της ηθικής μομφής που ενέχει η προσβαλλόμενη πράξη ανακλήσεως του ειδικού σήματος λειτουργίας ξενοδοχείου, διότι σε αυτό παρέχεται «συστηματικά και κατ'επαγγελματία τρόπος προς ασέλγεια»)

Τι δεν συνιστά ιδιαίτερο έννομο συμφέρον;

α. Το ενδεχόμενο να επιβληθεί και στο μέλλον το μέτρο περιορισμένης χρονικής ισχύος.

β. Το αμιγώς χρηματικό έννομο συμφέρον

γ. Η ακύρωση της πράξεως για να μπορώ να ασκήσω αγωγή αποζημιώσεως

Με ποιο τρόπο γίνεται η επίκληση ιδιαίτερου έννομου συμφέροντος;

α. Προβάλλεται με ιδιαίτερη γραπτή δήλωση προς το Δικαστήριο, κατάθεση ως 1^η συζήτηση

β. Γραπτοί ισχυρισμοί περί ιδιαίτερου εννόμου συμφέροντος μπορούν να προβληθούν το πρώτον με υπόμνημα μετά τη συζήτηση, εφόσον:

1. Το ιδιαίτερο έννομο συμφέρον να προταθεί προφορικά στο ακροατήριο,
2. να αποδειχθεί με έγγραφα κατατεθειμένα προαποδεικτικώς
3. και η δήλωση να καταχωρηθεί στα πρακτικά

Υπόμνημα συνεχίσεως της δίκης (συμπληρωματικό δικόγραφο) – 32§3πδ

Αν η παύση ισχύος της προσβαλλόμενης πράξεως οφείλεται στο ότι αυτή είναι περιορισμένης χρονικής ισχύος και μετά τη λήξη της εκδόθηκε νεότερη πράξη ομοίου περιεχομένου ή στο ότι αυτή τροποποιήθηκε ή αντικαταστάθηκε με πράξη η οποία εξακολουθεί να είναι δυσμενής για τον αιτούντα, η δίκη δεν καταργείται αν ο αιτών προβάλει με δικόγραφο, κατατιθέμενο 6πλήρεις ημέρες πριν από την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως, σχετικό ισχυρισμό και ζητήσει συνέχιση της δίκης.

Αν δεν τηρηθεί η προθεσμία;

Η μη τήρηση της εξαήμερης προθεσμίας καταθέσεως του συμπληρωματικού δικογράφου καθιστά την διαδικαστική πράξη απολύτως άκυρη και την δικονομική αυτή ακυρότητα μη ιάσιμη. Αντιθέτως, η σχετική δικονομική ακυρότητα της μη κοινοποιήσεως (ή μη εμπρόθεσμης) του δικογράφου θεραπεύεται κατ'ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 21§6.

Επιβολή προστίμου επί αυθαίρετης διαφημιστικής πινακίδας αξίας 20.000 ευρώ και έπειτα η Διοίκηση 10 ημέρες πριν τη δικάσιμο μειώνει το πρόστιμο και η αξία του πλέον είναι 18.000 ευρώ. Τι πρέπει να κάνει ο δικηγόρος;

α. Υπόμνημα συνεχίσεως της δίκης

Μπορεί να προσβάλει το καινούριο πρόστιμο, να προτείνει νέους λόγους ακυρώσεως ή να παραιτηθεί και μερικώς από το δικόγραφο του ενδίκου μέσου. Το συμπληρωματικό (προς το αρχικό) ένδικο βοήθημα του 32§3 πδ ασκείται σε κάθε περίπτωση δια καταθέσεως και επιδόσεως δικογράφου 6 πλήρεις ημέρες πριν τη πρώτη συζήτηση, τόσο στην πρώτη, όσο και στην μετ'αναβολή δικάσιμο.

ή

β. Αίτημα για αναβολή υποθέσεως

Με αίτημα του διαδίκου που υποβάλλεται και προφορικώς στο ακροατήριο, η συζήτηση αναβάλλεται υποχρεωτικώς για σύντομο χρονικό διάστημα, την πρώτη φορά, προκειμένου να κατατεθεί και να κοινοποιηθεί στον αντίδικο το δικόγραφο αυτό μέσα στην ίδια προθεσμία πριν από την νέα δικάσιμο. Την πρώτη φορά πάντα δικαιούσε να ζητήσει αναβολή ανεξαρτήτως του πότε εξεδόθη η πράξη ή πότε περιήλθε σε γνώση σου - το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να σου τη δώσει άπαξ και ζητηθεί(και έτσι θα έχεις και την 60νθήμερη προθεσμία)

➤ Παραπομπή υποθέσεως

A) αρθρ.34Απδ: Η εν συμβούλιο παραπεμπτική απόφαση

§1 Απόφαση λαμβανομένη σε συμβούλιο για παραπομπή στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο αναρμοδίως εισαχθείσες υποθέσεις στο ΣτΕ (ένδικο βοηθήματα και μέσα)

§4 Παραπέμπεται και τυχόν αναρμοδίως εισαχθείσα εκκρεμής αίτηση αναστολής

§2 Κοινοποίηση αποφάσεως που παραπέμπει στο αρμόδιο σ'αυτόν που άσκησε το βοήθημα. Ο τελευταίος μπορεί με αίτηση του που κατατίθεται στη Γραμματεία του ΣτΕ, μέσα σε 60 ημέρες από την κοινοποίηση (max 18 μήνες), να ζητήσει τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο.

B) αρθρ.34 ν.1968/1991: Η επ'ακροατηρίου παραπεμπτική απόφαση

εδ.α Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, στις διοικητικές διαφορές ουσίας ή ακυρώσεως, αν το διοικητικό δικαστήριο κρίνει ότι στερείται αρμοδιότητας, επειδή η υπόθεση υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου διοικητικού δικαστηρίου ή του ΣτΕ παραπέμπει την υπόθεση στο δικαστήριο αυτό. Η απόφαση περί παραπομπής είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο στο οποίο παραπέμφθηκε η υπόθεση, εφόσον τούτο είναι ισόβαθμο ή κατώτερο του παραπέμποντος

***Πλέον ισχύει το αρθρ.12ΚΔΔ** ως νεότερο και ειδικότερο: παραπομπή και ενδίκων μέσων, παραπομπή και στο ΕΣ, παραπομπή αναρμοδίως ασκηθεισών αιτήσεων αναστολής.

εδ.β Η υποχρέωση παραπομπής ισχύει και για το ΣτΕ όταν κρίνει ότι το ενώπιον του εισαγόμενο ένδικο βοήθημα (όχι μέσο-νομολογία ΣτΕ) ανήκει στην αρμοδιότητα άλλου διοικητικού δικαστηρίου. Η απόφαση του ΣτΕ είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο στο οποίο γίνεται η παραπομπή.

εδ.γ Στις ακυρωτικές υποθέσεις, για τις οποίες προβλέπει ειδικώς το αρθρ.1 ν.702/1977, το ΣτΕ εάν κρίνει ότι η υπόθεση είναι της αρμοδιότητας του Διοικητικού Εφετείου, μπορεί να την παραπέμψει σ'αυτό ή να την κρατήσει και να τη δικάσει κατ'ουσίαν. Πάντως η διακράτηση της υποθέσεως δεν είναι δυνατή εφόσον δεν προβλέπεται η άσκηση ακυρωτικής εφέσεως στο ΣτΕ (βλ.αρθρ.5Α§2 ν.702/1977)

Ποια η διαφορά του αρθρ.34Απδ και του αρθρ.34 ν.1968/1991;

Το πρώτο αφορά απόφαση λαμβανομένη σε συμβούλιο, ενώ το δεύτερο σε ακροατήριο

Εάν προσβάλω κανονιστική διοικητική πράξη ενώπιον του Δ. Εφετείου, παραπέμπεται στο ΣτΕ;
αρθρ.2§2εδ.β ν.702/1977:«... εάν συμπροσβάλλωνται κανονιστική και ατομική πράξεις, η αίτησης ακυρώσεως απορρίπτεται καθ' ο μέρος στρέφεται κατά της κανονιστικής πράξεως».

Επομένως κατα το γράμμα ερμηνεία απορρίπτεται.

Όμως υπάρχουν αποφάσεις που παρέπεμψαν την υπόθεση (νεότερος ν.1968/91 υπερισχύει)

Εάν ασκήσω προσφυγή ενώπιον τδδ (στο Διοικητικό Πρωτοδικείο), ενώ πρόκειται για ακυρωτική διαφορά που δικάζεται ενώπιον ΣτΕ, θα παραπέμψει την υπόθεση το (αναρμόδιο) δικαστήριο;
Ναι κατά τα ανωτέρω.

Εάν ασκήσω αίτηση ακυρώσεως στο ΣτΕ, ενώ έπρεπε στο Διοικητικό Εφετείο, θα την παραπέμψει;
Ναι κατά τα ανωτέρω.

Μπορεί ωστόσο να κρατήσει την υπόθεση το ΣτΕ;

Ναι και να τη δικάσει κατ'ουσίαν, εφόσον προβλέπεται η άσκηση ακυρωτικής εφέσεως στο ΣτΕ

Προηγείται ο έλεγχος αρμοδιότητας και έπειτα της νομιμοποιήσεως

Νομιμοποίηση στο αρμόδιο και μόνο δικαστήριο

[τέλος γενικών δικονομικών κανόνων του πδ]

❖ Παραπομπή από τακτικό διοικητικό δικαστήριο σε άλλο

αρθρ.12 ΚΔΔ: παραπομπή σε άλλο τδδ ή στο ΣτΕ

αρθρ.126Α ΚΔΔ: όπως το 34Α πδ

❖ Έλλειψη Δικαιοδοσίας

(ν.1649/1986 αρθρ.9§4=ν.3659/2008αρθρ.41=αρθρ.12§2εδ.α ΚΔΔ)

«Αν ένδικο βοήθημα απορριφθεί τελεσιδικώς για έλλειψη δικαιοδοσίας του δικαστηρίου, ενόψει των ρυθμίσεων του ν. 1406/1983, το αντίστοιχο ένδικο βοήθημα που προβλέπει ο νόμος, εφόσον ασκηθεί ενώπιον του κατά δικαιοδοσία αρμόδιου δικαστηρίου μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο μηνών, από την επίδοση της τελεσιδικής απορριπτικής απόφασης στον ενδιαφερόμενο, λογίζεται, ως προς όλες τις έννομες συνέπειες, ότι ασκήθηκε κατά το χρόνο της άσκησης εκείνου που απορρίφθηκε...»

(ισχύει και για ν.702/1977, εκτός απ'τον ν.1406/1983)

Απόρριψη (τελεσιδικώς) ενδίκου βοηθήματος για έλλειψη δικαιοδοσίας(πχ. από τα πολιτικά δικαστήρια)→αν ασκηθεί το αντίστοιχο ένδικο βοήθημα (που προβλέπει ο νόμος) ενώπιον του κατά δικαιοδοσία αρμοδίου, σε προθεσμία 2 μηνών από την επίδοση της απορριπτικής (λόγω ελλείψεως δικαιοδοσίας) αποφάσεως στον ενδιαφερόμενο, λογίζεται ότι ασκήθηκε κατά το χρόνο ασκήσεως εκείνου που απορρίφθηκε, ως προς όλες τις έννομες συνέπειες του.

Αρκεί να τελεσιδικήσει η απορριπτική κατά την ημέρα εκδικάσεως στο διοικητικό δικαστήριο.

➔ Συνταγματική και πάγια ρύθμιση (ισχύει εις το διηνεκές)

➔ **ΟΛΣτΕ:** εφαρμόζεται για το παραδεκτό και εμπρόθεσμο η δικονομία του αρχικού δικαστηρίου, διότι η διάταξη αυτή σκοπεί να προστατεύσει εκείνους που κατά λάθος απευθύνθηκαν σε στερούμενο δικαιοδοσία δικαστήριο,ετήρησαν,όμως,τις προβλεπόμενες για το δικαστήριο αυτό προϋποθέσεις του παραδεκτού.

Σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή αν εφαρμοζόταν η δικονομία του τελικώς αρμοδίου δικαστηρίου, θα προστατεύονταν μόνο κατά σύμπτωση όσοι είχαν τηρήσει τη δικονομία του παραδεκτού του και ειδικώς τις απαιτούμενες προθεσμίες→συμπτωματικό κριτήριο θα ήταν αντίθετο με αρχή της ισότητας. (όμως δυνατότητα καταστρατηγήσεως)

Στις 2/01/2015 εκδόθηκε η (διοικητική) πράξη και εγώ άσκησα αγωγή στα πολιτικά δικαστήρια στις 2/05/2015 (5ετής παραγραφή στα πολιτικά). Η αγωγή μου απορρίφθηκε και τελεσιδίκησε το 2016.

Μέσα στην προθεσμία των 2 μηνών άσκησα αίτηση ακυρώσεως στο ΣτΕ. Τι θα αποφασίσει το ΣτΕ; Αφού κανονικά έπρεπε να ασκήσω αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ μέσα σε 60 ημέρες από τότε που εκδόθηκε η διοικητική πράξη (που μου κοινοποιήθηκε ή περιήλθε εις γνώση μου συγκεκριμένα)

Το ΣτΕ δεν θα απορρίψει την αίτηση ακυρώσεως ως απαράδεκτη (εκπρόθεσμη), αλλά θα τη δικάσει κανονικά, αφού για το εμπρόθεσμο και εν γένει το παραδεκτό του ενδίκου βοηθήματος θα εφαρμόσει τη δικονομία του αρχικού (αναρμόδιου κατά δικαιοδοσία) δικαστηρίου. Εφόσον η απορριπτική απόφαση τελεσιδίκησε και η αγωγή μου στο πολιτικό δικαστήριο ήταν εμπρόθεσμη, η αίτηση ακυρώσεως πρέπει επίσης να θεωρηθεί εμπρόθεσμη (και άρα παραδεκτή)

❖ ΕΝΔΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Λίγα λόγια για την Παρέμβαση

Πως ασκείται;

Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να παρέμβει μόνο για διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξεως.

Κατάθεση και επίδοση δικογράφου προς όλους τους διαδίκους 6 τουλάχιστον ημέρες πριν τη συζήτηση της υποθέσεως.

Στην ακυρωτική δίκη: μόνο κύρια παρέμβαση

Στην προσφυγή: κύρια και πρόσθετη παρέμβαση

Στην αγωγή: μόνο κύρια παρέμβαση

Κύρια παρέμβαση επι αγωγής→ Τρίτος διεκδικεί ολικώς ή μερικώς το αντικείμενο της δίκης που εκκρεμεί ύστερα από άσκηση αγωγής. Για το παραδεκτό της κύριας παρεμβάσεως επί αγωγής καταβάλλεται το τέλος δικαστικού ενσήμου.

Οι πρόσθετοι λόγοι πρέπει να επιδοθούν και σ'αυτόν που άσκησε παρέμβαση;

Ναι, εφόσον άσκησε παρέμβαση (κατάθεση και επίδοση) *πριν* την κατάθεση των προσθέτων λόγων.

Η ιδιότυπη παρέμβαση του ν.2479/1997:

Σε δίκη ενώπιον του ΑΕΔ και της Ολομέλειας του ΣΤΕ, του ΑΠ ή του ΕΣ, στην οποία ενόψει των ισχυρισμών των διαδίκων ή της παραπεμπτικής αποφάσεως τίθεται ζήτημα αν διάταξη τυπικού νόμου είναι σύμφωνη με το Σύνταγμα, έχουν δικαίωμα παρεμβάσεως φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, τα οποία δικαιολογούν έννομο συμφέρον σε σχέση με την κρίση αυτού του ζητήματος, εφόσον το αυτό ζήτημα εκκρεμεί σε δίκη ενώπιον άλλου δικαστικού σχηματισμού του αυτού κλάδου δικαιοσύνης στην οποία είναι διάδικοι.

Παρεμβαίνων προβάλλει απόψεις αποκλειστικά και μόνο για τα ζητήματα συνταγματικότητας που έχουν τεθεί. Η απόφαση δεν παράγει έννομα αποτελέσματα για αυτόν.

Παρέμβαση ενώπιον του ΣΤΕ ασκείται κατ'άρθρο 49πδ.

(με απλά λόγια: αν υπάρχει εκκρεμής δίκη στην Ολομέλεια και άλλη εκκρεμής με το ίδιο αντικείμενο, εφόσον και οι 2 αφορούν το ίδιο αντικείμενο (ίδια συνταγματική διάταξη) μπορεί ο 2^{ος} να παρέμβει στη δίκη της Ολομέλειας. Έννομο συμφέρον: απλά να άσκησε αίτηση ακυρώσεως για την ίδια συνταγματική διάταξη)

➤ Προσφυγή του ΚΔΔ

Ενδικοφανής προσφυγή ως προϋπόθεση του παραδεκτού της προσφυγής(+αιτήσης ακυρώσεως)

Τι είναι η ενδικοφανής προσφυγή;

Είναι η διοικητική προσφυγή η οποία ασκείται μέσα σε ορισμένη προθεσμία ενώπιον του ίδιου ή ιεραρχικώς προϊσταμένου, ή άλλου ειδικώς κατεστημένου οργάνου και συνεπάγεται τον έλεγχο της πράξεως ή παραλείψεως κατά το νόμο και ουσία. Προβλέπεται από συγκεκριμένες διατάξεις (όπως και οι ειδικές προσφυγές), που προσδιορίζουν τα αρμόδια για την εξέταση τους όργανα και την προθεσμία για την άσκηση τους. +Προθεσμία διοικητικών οργάνων για να αποφανθούν(αν δεν: 3μήνες)

Ποιες άλλες διοικητικές προσφυγές (μη ενδικοφανείς) υπάρχουν;

Ειδική διοικητική προσφυγή (νομοθετική πρόβλεψη, άσκηση ενώπιον συγκεκριμένου οργάνου, ορισμένη προθεσμία, έλεγχος πράξεως μόνο κατά νόμο), αίτηση θεραπείας(νόμο και ουσία) και ιεραρχική προσφυγή (νόμο και ουσία)→δικονομική συνέπεια: διακοπή προθεσμίας προς άσκηση προσφυγής (και οι 3)

Ορισμός ενδικοφανούς:

αρθρ.63§3 εδ.α' ΚΔΔΔικ και αρθρ.25ΚΔΔιαδ

Διαφορά ενδικοφανούς και ιεραρχικής;

Στην ιεραρχική η προσφυγή ασκείται ενώπιον του ιεραρχικώς προϊσταμένου (ανώτερου) οργάνου έναντι αυτού που εξέδωσε την πράξη + διακόπτεται η προθεσμία προς άσκηση προσφυγής.

Η ενδικοφανής προσφυγή δεν διακόπτει την προθεσμία ασκήσεως προσφυγής, αλλά αποτελεί προϋπόθεση παραδεκτού της προσφυγής.

Διαφορά ενδικοφανούς και ειδικής;

Στην ειδική γίνεται μόνο έλεγχος κατά νόμο όχι και κατ'ουσία

Τυχόν πρόβλεψη ενδικοφανούς (όπως και ειδικής προσφυγής) πρέπει να μνημονεύεται στην ατομική πράξη που κοινοποιείται στον διοικούμενο, προς ενημέρωση του.

Πάντα αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού η ενδικοφανής;

Αν έχει ενημερωθεί από τη Διοίκηση ναι ≠ αίρεται το απαράδεκτο

Στοιχεία ενημέρωσης:

1. Η υποχρέωση ασκήσεως ενδικοφανούς, καθώς και το σχετικό νομοθετικό καθεστώς
2. Το αρμόδιο όργανο.
3. Η προθεσμία ασκήσεως της.
4. Συνέπειες της μη ασκήσεως της επί του δικαιώματος ενδίκου βοηθήματος και της έκτασης του. (έκταση→ότι πεις στο κύριο δικόγραφο θα πρέπει να το έχεις πει στην ενδικοφανή)

Από ποιο νόμο προκύπτει η διοικητική υποχρέωση ενημέρωσης;

16§1εδ.β'ΚΔΔιαδ. και 63§3εδ.γ'ΚΔΔικ.

Εκτός απ'τον νόμο μπορεί να θεμελιωθεί και σε άλλη πηγή δικαίου;

45§2πδ, Αρχές χρηστής διοικήσεως, αυτοτελώς στο Σ20§1-Λαζαράτος πο.

Συνάγεται από συνδιασμένη εφαρμογή των 25§1 και 20§1 Σ→Η κρίσιμη διοικητική υποχρέωση συνιστά περιεχόμενο της κρατικής υποχρέωσης διασφάλισης της ακώλυτης ασκήσεως του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του πολίτη.

Υπάρχει διοικητική υποχρέωση ενημέρωσης για κάποια άλλη προσφυγή;

Ναι, στην ειδική προσφυγή. (αρθρ.16§1εδ.α'ΚΔΔιαδ.)

Σε περίπτωση μη ενημέρωσης (για ειδική προσφυγή) ποια είναι η συνέπεια;

Ενδεχομένως αστική ευθύνη του κράτους (αν ζημία ιδιώτη)

Αναστέλλεται η 60νθήμερη προθεσμία

Όχι άρση απαράδεκτου όπως στην ενδικοφανή

Εσφαλμένη ή παραπλανητική ενημέρωση ταυτίζεται με τη μη ενημέρωση;

Ναι.

Δεν έχω ενημερωθεί από πριν, ωστόσο ασκώ εμπροθέσμως την ενδικοφανή προσφυγή. Χωρίς να λάβω απάντηση μπορώ να ασκήσω και αίτηση ακυρώσεως κατά της αρχικής πράξης; Θα είναι παραδεκτή ή πρέπει να περιμένω να λάβω απάντηση;

Η ιδιωτική γνώση δεν παίζει κανένα ρόλο για την ενδικοφανή προσφυγή – πρέπει να ενημερωθείς από την ίδια τη διοίκηση (ως εγγύηση ότι ξέρεις όλα τα στοιχεία, μέσω της διοικητικής ενημέρωσης, και άρα θα ασκήσεις σωστά το ένδικο βοήθημα)

(βλ. και πρόωρη προσφυγή παρακάτω - νομίζω)

Υπάρχει περίπτωση όπου δεν χρειάζεται ενημέρωση της ενδικοφανούς;

Παλιά: στα δημόσια έργα και στα ασφαλιστικά μέτρα συμβάσεων, γιατί η ίδια διικονομική διάταξη που πρόβλεπε την άσκηση συγκεκριμένου ενδίκου βοηθήματος επέτασσε ρητώς και την προηγούμενη τήρηση της οριζόμενης σε αυτήν ενδικοφανούς διαδικασίας ως προϋπόθεση του παραδεκτού του εν λόγω ενδίκου βοηθήματος.

Πλέον δεν ισχύει και άρα υποχρέωση ενημέρωσης (παντού)

Υπάρχει υποχρέωση ενημέρωσης στα ένδικα μέσα;

Όχι (σαφές σύστημα – δεν χρειάζεται)

Τυχόν λανθασμένη και παραπλανητική ενημέρωση ιδιώτη ως προς τα ένδικα βοηθήματα που διαθέτει→ Αστική ευθύνη Δημοσίου (αποζημίωση βάσει 105ΕισΝΑΚ)

Όταν κάνω ενδικοφανή προσφυγή πρέπει πρώτα να ακουστώ; Είναι υποχρεωμένο το όργανο;

Όχι.

Ακρόαση αποτελεί η ίδια η ενδικοφανής. Πρέπει να τα πεις όλα με την ενδικοφανή (απαντάς σ'αυτά που ξέρεις- επιθετική πλευρά).

Είναι σωστό;

Όχι, γιατί τα χεις πει με επιθετικά μέσα, και όχι αμυντικά→ Αν ρωτηθείς επί τη βάση άλλων στοιχείων πρέπει να ακουστείς (ξανα) και για αυτά (στοιχεία που δεν γνώριζες κατά την ενδικοφανή)

Η προθεσμία ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος διακόπτεται στις διοικητικές προσφυγές, πλην της ενδικοφανούς, (ειδική διοικητική προσφυγή, αίτηση θεραπείας, ιεραρχική προσφυγή), για 1 φορά. Για πόσο διακόπτεται;

Αν υποβληθεί προσφυγή μέσα στην προθεσμία άσκησης του προβλεπόμενου ενδίκου βοηθήματος (δηλαδή 60 ημέρες – κατά κανόνα – απ'την κοινοποίηση ή γνώση της πράξης) τότε διακόπτει την προθεσμία άσκησης του ενδίκου βοηθήματος για:

α. απλές προσφυγές (αίτηση θεραπείας και ιεραρχική προσφυγή): διακοπή για 30 ημέρες

β. ειδική προσφυγή: διακοπή για το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο το αρμόδιο διοικητικό όργανο οφείλει να αποφανθεί, δηλαδή η προθεσμία που θα ορίζεται από τις διατάξεις και αν δεν ορίζεται 30 ημέρες max (άρα διακοπή προθεσμίας άσκησης ενδίκου βοηθήματος max 30 ημέρες)

***Τρεις Κανόνες (για ειδική προσφυγή) αρθρ.67§2 ΚΔΔ και πδ46§2:**

1^{ος} Όσο χρόνο προβλέπει ο νόμος ότι η Διοίκηση έχει προθεσμία να απαντήσει

2^{ος} Αν δεν λέει ο νόμος→30 ημέρες από την επόμενη της άσκησης της ειδικής προσφυγής (60 ημέρες για να ασκηθεί- διακόπτεται για 30 ημέρες και ξανα ξεκινάει: 60 ημέρες η προθεσμία άσκησης ενδίκου βοηθήματος)

3^{ος} Ή έως την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απάντησης της Διοίκησης εφόσον αυτές πραγματοποιήθηκαν πριν παρέλθουν οι πιο πάνω προθεσμίες (δηλαδή αυτή του νόμου ή 30ημ)

*διακοπή προθεσμίας σημαίνει ξανά ξεκινάει από την αρχή

Επιτρέπεται πρόωρη προσφυγή; Ναι:

1. Πριν συντελεστεί η παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (του 63§2εδ.β: αυτεπάγγελτη σιωπηρή παράλειψη και εδ.γ: σιωπηρή άρνηση)

(=Αν δεν ορίζεται διαφορετική προθεσμία, με την άπρακτη πάροδο 3μήνου τεκμαίρεται άρνηση)

2. Πριν συντελεστεί η τεκμαιρόμενη απόρριψη της ενδικοφανούς προσφυγής(του 63§4:σιωπηρή άρνηση, όχι αυτεπάγγελτη σιωπηρή παράλειψη αφού ενδικοφανής μόνο κατόπιν αιτήσεως)

(=Αν δεν ορίζεται διαφορετική προθεσμία, με την άπρακτη πάροδο 3μήνου τεκμαίρεται απόρριψη ενδικοφανούς προσφυγής)

Προϋπόθεση πρόωρης προσφυγής: συντέλεση παραλείψεως να έχει επέλθει κατά την πρώτη συζήτηση του ενδίκου βοηθήματος της προσφυγής.

***Είναι δυνατή και η πρόωρη αίτηση ακυρώσεως;**

Δεν υπάρχει αντίστοιχη ρύθμιση με αυτή του ΚΔΔ

Το ΣτΕ θεωρεί την πρόωρη αίτηση ακυρώσεως (δηλαδή που ασκείται κατά παραλείψεως πριν ακόμη συντελεστεί) ως κατ'αρχην απαράδεκτη.

ΟΜΩΣ: Λόγω εύλογων αμφιβολιών που γεννώνται ως προς την έννοια των αρθρ.4ΚΔΔ και 45πδ, σύμφωνα και με τα αρθρ.20§1Σ,6ΕΣΔΑ και το εφαρμοστεό κοινοτικό δίκαιο που κατοχυρώνουν το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, το απαράδεκτο αυτό στη συγκεκριμένη περίπτωση συγχωρείται

+αρχή αναλογικότητας

+αρχή οικονομίας της δίκης

+για το συγγνωστό λαμβάνεται υπόψη και η διαφορετική ρύθμιση του ΚΔΔ (να μην μπερδευτείς)

➤ **Αγωγή**

Είναι το ένδικο βοήθημα που ασκείται ενώπιον των τδδ με το οποίο ένας ιδιώτης ζητά από το δικαστήριο να του αναγνωριστεί χρηματική αξίωση ή να του καταβληθεί χρηματικό ποσό που του οφείλει το Δημόσιο ή νπδδ από οποιαδήποτε έννομη σχέση δημοσίου δικαίου.

*Προσφυγή, ανακοπή, αίτηση ακυρώσεως→ακύρωση πράξεων/πραλείψεων διοικήσεως

***Αγωγή**→ζητούνται χρήματα

Πως ασκείται;

Με απλή κατάθεση. (συμφέρει όμως να επιδόσω για να πάρω πιο γρήγορα τους τόκους)

Γνωστές αγωγές:

- 105ΕισΝΑΚ

- Αδικοιολόγητος πλουτισμός

- Ευθεία αγωγή (αξίωση που πηγάζει απευθείας απ'τον νόμο)

- Συμβάσεων: αδυναμία παροχής, υπερμερία, πλημμελής εκπλήρωση

Υπάρχει κάποια έννομη σχέση που δεν έχει αγωγή;

Απαράδεκτη αγωγή αν πρόκειται για αξίωση φορολογικού εν γένει περιεχομένου→ Η έννοια αυτή θα πρέπει να αντληθεί κατά βάση από το άρθρο1ΚΦΔ:φόρος, τέλος, δασμό, και οι κυρώσεις αυτών. (πχ καταβολή φόρου αχρεωστήτως). Πρέπει να ασκήσεις καταψηφιστική προσφυγή.

Αποτελεί προϋπόθεση της αγωγής η αίτηση στη διοίκηση;

Παλαιότερα έπρεπε πριν την αγωγή να ζητήσεις από τη διοίκηση τα χρήματα με αίτηση(όχι πλέον)

Ενεργητική νομιμοποίηση:

- Ποιος θεωρείται δικαιούχος της χρηματικής αξιώσεως;

Μόνο αυτός που προσεβλήθη άμεσα στα δικαιώματα ή έννομα συμφέροντα του.

Αντανακλαστικές έννομες συνέπειες στην περιουσία τρίτου προσώπου χαρακτηριζόμενου ως εμμέσως ζημιωθέντος δεν θεμελιώνουν αξίωση(εξαίρεση:ειδικές περιπτώσεις των ΑΚ928,929)

- Ποιοι άλλοι θεωρούνται άμεσα ζημιωθέντες;

α. Αυτοί που προσεβλήθηκαν άμεσα στην ψυχική και σωματική τους υγεία εξαιτίας της ενεργείας του Δημοσίου

β. Ο κύκλος προσώπων που δικαιούνται ψυχικής οδύνης κατ'αρθρ.932εδ.γ'ΑΚ

Υ. Ο ασφαλιστής που κατέβαλε το ασφάλισμα (νομιμοποιείται λόγω ασφαλιστικής υποκαταστάσεως)

- Εκτός από τον δικαιούχο της χρηματικής αξιώσεως κατά τα ανωτέρω, ποιοι άλλοι νομιμοποιούνται σε άσκηση αγωγής;

Καθολικοί και ειδικοί διάδοχοι τους (των αμέσως ζημιωθέντων και 928,929ΑΚ)

Πλαγιαστική Αγωγή:

Μπορούν να ασκήσουν αγωγή και οι δανειστές των δικαιουχών (άμεσα ζημιωθείς, καθολικοί και ειδικοί διάδοχοι), εφόσον οι τελευταίοι δεν την ασκούν, εκτός αν πρόκειται για προσωποπαγείς αξιώσεις. (71§3)

Είναι δυνατή η προσεπίκληση του οφειλέτη του δανειστή στη δίκη της πλαγιαστικής αγωγής;

Όχι. Η προσεπίκληση προβλέπεται στο αρθρ.117ΚΔΔ μόνο για τους αναγκαίους ομοδίκους και ο οφειλέτης δεν θεωρείται τέτοιος, αλλά εν δυνάμει παρεμβάς.

Τι μπορεί να κάνει για να φέρει τον οφειλέτη;

Είναι δυνατή η ανακοίνωση της δίκης στον οφειλέτη του ασκούντος πλαγιαστική αγωγή.

Η άκυρη προσεπίκληση μπορεί να ισχύσει κατά μετατροπή ως ανακοίνωση της δίκης (141§1)

Πως θα παρέμβει;

Κατάθεση και επίδοση 6 τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν τη συζήτηση

***Υπάρχει ανακοίνωση στην ακυρωτική δίκη;**

Ναι. Κοινοποίηση αντιγράφου αιτήσεως ακυρώσεως 20 πλήρεις ημέρες προ δικασίμου
Από τον αιτών την ακύρωση και από τον Εισηγητή (≠ΚΔΔ: εισηγητής δεν μπορεί να ανακοινώσει)

Ποιο είναι το αίτημα της πλαγιαστικής;

Συνίσταται στην καταβολή της παροχής όχι στον ενάγοντα (δανειστή) αλλά στον οφειλέτη του, μπορεί να είναι περιουσιακής φύσεως (χωρίς έντονο ηθικό χαρακτήρα→προσωποπαγές)

Ποια αξίωση οφειλέτη δεν μπορεί να ασκηθεί πλαγιαστικώς;

Μισθός (προσωποπαγής αξίωση)

Δεν επιτρέπεται πλαγιαστική άσκηση ενδίκων μέσων.

Κατα ποιου ασκείται η αγωγή; (παθητική νομιμοποίηση)

Κατά του Δημόσιου ή του ΝΠΔΔ (που είναι υπόχρεο προς ικανοποίηση χρηματικής αξιώσεως)

*διάδικος εναγόμενος ενώπιον των τδδ επί αγωγών του άρθρου 105ΕισΝΑΚ είναι αυτό τούτο το Δημόσιο και όχι ο κατά περίπτωση αρμόδιος Υπουργός.

Από ποιον εκπροσωπείται το Δημόσιο;

Το Δημόσιο εκπροσωπείται σε δίκη κατά βάση από τον Υπουργό Οικονομικών.

Τα ΝΠΔΔ από τους νόμιμους εκπροσώπους τους.

***Από ποιον στην ακυρωτική δίκη;**

Το Δημόσιο εκπροσωπείται κατά βάση από τον αρμόδιο Υπουργό που είναι στην κορυφή της ιεραρχίας(πυραμίδας) μέσα στην οποία βρίσκεται το όργανο που εξέδωσε την πράξη.

Πότε κατ'εξαίρεση δεν εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών;

α. φορολογικές διαφορές (αρχή που εξέδωσε την πράξη/παράνομως παρέλειψε έκδοση)

β. διαφορές σημάτων (Υπουργός Αναπτυξίας)

γ. διαφορές εκτελέσεως (από τον προϊσταμένο της ΔΟΥ)

Αν κάνω αγωγή κατά άλλου (σε μια απ'τις ανωτέρω εξαιρέσεις), πρέπει να συμπεριλάβω στο δικόγραφο ή να επιδώσω και στον Υπουργό Οικονομικών;

1^η άποψη: σωρευτικά και σ'άυτον (αυστηρή γραμματική ερμηνεία του 49§1ΚΔΔ)

2^η άποψη: Δεν χρειάζεται ούτε αναφορά στο δικόγραφο ούτε επίδοση (τελολογική ερμηνεία→αναλογική εφαρμογή του 49§2: επιδόσεις πρέπει να γίνονται προς το πρόσωπο που εκπροσωπεί στη συγκεκριμένη δίκη το Δημόσιο) – Λαζαράτος

Βασικά στοιχεία του δικογράφου της αγωγής:

1. Καθορισμός έννομης σχέσης δημοσίου δικαίου απ'την οποία απορρέει η χρηματική αξίωση. Ο διάδικος πρέπει να αναφέρει στο δικόγραφο αν η αξίωση βασίζεται:σύμβαση, διατάξεις αδικαιολογήτου πλουτισμού,105ΕισΝΑΚ ή σε άλλο νόμιμο λόγο ευθύνης Δημοσίου προς καταβολή χρημάτων)

2. Σαφής έκθεση πραγματικών περιστατικών.

Πραγματικά περιστατικά που συγκροτούν την ιστορική βάση της αγωγής. (σαφής, ορισμένα και πλήρη)

3. Λόγοι της αγωγής.

Συνδέουν την περιγραφόμενη έννομη σχέση (1) και τα εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά (2), εξηγώντας πως επί τη βάσει των αυτών συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών προσβλήθηκαν δικαιώματα ή έννομα συμφέροντα του ενάγοντος.

Από αυτούς προκύπτει και το έννομο συμφέρον.

4. Αίτημα της αγωγής.

Σαφής και ορισμένο

Καταψηφιστικό αίτημα: καταδίκη Δημοσίου σε καταβολή της αξιούμενης παροχής εις τρόπον ώστε η σχετική απόφαση να αποτελέσει εκτελεστό τίτλο→αναγκαστική εκτέλεση κατά Δημοσίου/ΝΠΔΔ

Αναγνωριστικό αίτημα: μπορεί να αφορά μόνο την ύπαρξη συγκεκριμένης υφιστάμενης χρηματικής αξιώσεως του ιδιώτη κατά του Δημοσίου

Πότε θεωρείται αόριστο το δικόγραφο;

α. Κενά ή ασάφειες στην έκθεση των πραγματικών περιστατικών

β. Μη αναγραφή πραγματικών περιστατικών

γ. Αναγραφή πραγματικών περιστατικών, αλλά λείπει η νόμιμη βάση (νόμω αβάσιμο)

Πόσα αιτήματα μπορεί να έχει η αγωγή;

1 βασικό(καταψηφιστικό ή αναγνωριστικό)και επικουρικό(αν βασικό καταψηφιστικό πρέπει και επικουρικό ίδιο)

Ποια η πρακτική διαφορά αναγνωριστικού και καταψηφιστικού αιτήματος;

Στην καταψηφιστική αγωγή απαιτείται για το παραδεκτό της η καταβολή τέλους δικαστικού ενσήμου. Το δικαστικό ένσημο καθορίζεται σε ποσοστό 0,8% επί της αξίας του αντικειμένου της δίκης, εφόσον το αιτούμενο ποσό είναι ανώτερο των 200 ευρώ.

(Στην Ελλάδα το δικαστικό ένσημο καθιερώθηκε από τον Ελευθέριο Βενιζέλο)

Αν δεν καταβάλω το δικαστικό ένσημο;

Καταβάλλεται έως την 1^η συζήτηση της υποθέσεως.

≠ Δικαστής καλεί και μετά συζήτηση πληρεξούσιο(ή διάδικο) για να το καταβάλει (ΚΔΔ139Α)

≠ Με απόφαση του το δικαστήριο αναστέλλει την πρόοδο της δίκης ώστε να καταβληθεί ορίζοντας συγχρόνως ημερομηνία για την νέα συζήτηση της υποθέσεως

≠ Ούτε στη νέα συζήτηση→ απόρριψη αγωγής ως απαράδεκτη(απόρριψη για τυπικούς λόγους)

Μπορείς να επανέλθεις κατ'αρθρ.76ΚΔΔ

Η αναγνωριστική αγωγή μπορεί να καταστεί καταψηφιστική (και εκτελεστή) δια καταβολής του δικαστικού ενσήμου με πράξη του Προέδρου του δικαστηρίου που εξέδωσε την αναγνωριστική απόφαση(199§4).

Αφού υπάρχει η διάταξη του 199§4, γιατί να ασκήσω καταψηφιστική αγωγή;

1^{ον} Τοκοφορία: Οι τόκοι τρέχουν μόνο στην καταψηφιστική

(όμως ΑΕΔ έκρινε ότι και για την αναγνωριστική ισχυεί για διοικητική δίκη)

2^{ον} Προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως: μόνο στην καταψηφιστική μπορεί να γίνει (211ΚΔΔ)

Αγωγή υπό αίρεση;

Αγωγή που εξαρτάται από γεγονός μέλλον και αβέβαιο, άσχετο προς τη συγκεκριμένη διαδικασία, είναι απαράδεκτη(74§1)

Η αγωγή μπορεί να έχει επικουρικές βάσεις;

Ναι, μία ή και περισσότερες, τόσο ως προς την πραγματική όσο και ως προς τη νομική της βάση αρκεί να γίνεται διάκριση με βασικές για να μην απορριφθεί το αίτημα ως αόριστο.

Το αίτημα του αδικαιολογήτου πλουτισμού διατυπώνεται έτσι συχνά στην πράξη ως επικουρικό (αν και λάθος)

Επιτρέπεται η επικουρική ή διαζευκτική εναγωγή προσώπων;

επικουρική→ αγωγή απορριπτέα ως αγωγή υπό αίρεση(74§1)

διαζευκτική→απορριπτέα ως αόριστη

Ποιες είναι οι δικονομικές συνέπειες ασκήσεως αγωγής;**1^η ΕΚΚΡΕΜΟΔΙΚΙΑ:**

Δεν επιτρέπεται να ανοίγει νέα δίκη, ώστε να βγαίνουν παράλληλα περισσότερες δίκες με το αυτό αντικείμενο από τον ίδιο ενάγοντα και κατά του αυτού εναγομένου ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου. Οπότε, τυχόν 2^η αγωγή→ απορρίπτεται ως απαράδεκτη

Εκκρεμοδικία και δεδρασμένο συνιστούν λειτουργικά ισοδύναμους όρους, αποτελώντας αρνητικές διαδικαστικές προϋποθέσεις της αγωγής (έχουν το ίδιο αντικείμενο: αίτημα - πραγματική και νομική βάση)

Προϋποθέσεις εκκρεμοδικίας:

1. Άσκηση αγωγής (κατάθεση δικογράφου)

2. Ταυτότητα αιτήματος

*Δεν υπάρχει: αναγνωριστική και ακολουθεί καταψηφιστική(ως ευρύτερη). ΟΧΙ όμως και το αντίστροφο

3. Ταυτότητα αντικειμένου δίκης: πραγματικής και νομικής βάσεως αγωγών και αιτήματος

4. Ταυτότητα διαδίκων

2^η ΤΟ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ

ratio: αρχή τηρήσεως προδικασίας→αποτροπή αιφνιδιασμών

Το αίτημα της αγωγής στη διοικητική δίκη είναι μόνο χρηματικό και ο περιορισμός του είναι κατά βάση επιτρεπτός→ Αρχή του απαράδεκτου μεταβολής αιτήματος ταυτίζεται με την αρχή του απαράδεκτου επεκτάσεως του αγωγικού (χρηματικού) αιτήματος.

Αν από σφάλμα γράφηκε στην αγωγή ποσό μικρότερο→ απαράδεκτη επέκταση

Όταν ζητώ με το υπόμνημα δικαστικά έξοδα→ απαράδεκτη επέκταση

Τι κηρύσσει απαράδεκτο το δικαστήριο;

Μόνο την επέκταση. Δεν επηρεάζει την αγωγή.

Αν δεν το κάνει ή κηρύξει μεγαλύτερο τμήμα→ λόγος εφέσεως

Τι μπορώ να περιορίσω;

*περιορισμός του αιτήματος ΔΕΝ συνιστά παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής ≠πολιτική δίκη

α. Αίτημα της αγωγής

Ως το τέλος της πρώτης συζητήσεως.

β. Κονδύλια

Αν η αγωγή έχει περισσότερα, πρέπει ο περιορισμός να προσδιορίζει τα κονδύλια στα οποία αναφέρεται ή στο ποσοστό του κάθε κνδυλίου στο οποίο αφορά ≠ απόρριψη αγωγής ως αόριστη

Πως γίνεται ο περιορισμός ή η επιτρεπτή μεταβολή του αιτήματος;

1. Με υπόμνημα

όχι όμως με την αντίκρουση του υπομνήματος στο δεύτερο 3ημερο του αρθρ.138ΚΔΔ

2. Με προφορική δήλωση στο ακροατήριο

Είναι δυνατή η μετατροπή του αιτήματος από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό και αντίστροφα;

ΝΑΙ. Επιτρεπτή είναι και η εν μέρει τροπή καταψηφιστικού σε αναγνωριστικό.

+καταβολή δικαστικού ενσημου (274§3)

Πότε ξεκινά η πρώτη συζήτηση της υποθέσεως;

Όταν το δικαστήριο εκφώνησε την υπόθεση από το πινάκιο και άρχισε την εκδίκαση περί της βασιμότητας με αναφορά στα υπομνήματα των διαδίκων, ξεπερνώντας το επίπεδο του παραδεκτού του ενδίκου βοηθήματος.(τέλος με το σφυρί)

Πότε δεν υφίσταται πρώτη συζήτηση;-ενδεικτικώς

α. όταν η υπόθεση αναβλήθηκε

β. όταν η υπόθεση παραπέμφθηκε στο αμρόδιο δικαστήριο (κατ'αρθρ.12)

γ. όταν το ένδικο βοήθημα απορρίπτεται ως απαράδεκτο

Δικαστική δαπάνη: Υπόχρεος ηττηθείς και δικαιούχος ο διάδικος που νίκησε

Για τη δικαστική δαπάνη πρέπει να κάνω αίτημα ή μου τη δίνει ο δικαστής αυτεπαγγέλτως;

Στη διοικητική δίκη ισχύει η αρχή της ελευθερίας διαθέσεως του αντικειμένου της δίκης ή η αρχή μη αυτεπάγγελτης κινήσεως της δίκης→έναρξη, υπόσταση,έκταση αντικειμένου και περάτωση διοικητικής δίκης εξαρτώνται κατά βάση απ'τη βούληση των διαδίκων και όχι απ'την αυτεπάγγελη ενέργεια του δικαστηρίου.

Έκφανση της αρχής αυτής συνιστά και η αρχή της δικαστικής αποφάνσεως μέσα στα όρια της αιτήσεως του ιδιώτη(*non ultra petita*)→δικαστής δεν μπορεί να επιδικάσει τόκους αν δεν ζητείται ή να ακυρώσει ολικά διοικητική πράξη όταν ζητείται μερική ακύρωση μόνο.

Επομένως στη δίκη ουσίας πρέπει να ζητήσεις για να σου επιδοθεί (*απαγορεύεται η ultra petita*)

Εξαίρεση: καταδίκη ηττηθέντος διαδίκου στο ΣΤΕ αυτεπαγγέλτως στη δικαστική δαπάνη, δίχως αίτηση του διαδίκου (αρθρ.39πδ)

3^η ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

A. Το απαράδεκτο της μεταβολής της ιστορικής βάσεως

Αναλογική εφαρμογή 224ΚΠολΔ: απαράδεκτη μεταβολή της βάσεως της αγωγής(ακόμη και αν ο εναγόμενος συναινεί), επιτρεπόμενης όμως: *συμπληρώσεως – διευκρινίσεως – διορθώσεως των ισχυρισμών* του ενάγοντος αρκεί να μην μεταβάλλεται η βάση της αγωγής.

Περιπτώσεις απαγορευμένης μεταβολής:

α. Προσθήκη νέας αυτοτελούς ιστορικής βάσεως

β. Αμοιβαία εναλλαγή κύριας και επικουρικής ιστορικής βάσεως

γ. Συμπλήρωση ή διόρθωση αόριστης αγωγής, ώστε αυτή να καταστεί ορισμένη

δ. π.χ. με την αγωγή του ο ενάγων ζητεί διαφυγόν κέρδος οφειλόμενο στην απώλεια εσόδων από πηγή Α(πχ ως δικηγόρος)και με το υπόμνημα προσθέτει άλλο ποσό οφειλόμενο σε απώλεια από την πηγή Β(πχ ως καλλιτέχνης)

B. Το παραδεκτό της μεταβολής της νομικής βάσεως

Η νομική βάση της αγωγής μεταβάλλεται παραδεκτώς, εφόσον δεν μεταβάλλεται στο παραμικρό η ιστορική βάση της αγωγής. Εξάλλου ο δικαστής δύναται αφού εξετάσει πρώτα την προτεινόμενη στο δικόγραφο νομική βάση, να αναζητήσει επί τη βάσει των ίδιων ακριβώς πραγματικών περιστατικών άλλη νομική βάση στη συνέχεια.

4^η ΤΟ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΑΓΩΓΗΣ – ΑΡΘΡΟ 76 ΚΔΔ

(76§1 ανάλογο με 70§1 επί προσφυγής)

Είναι απαράδεκτη η άσκηση 2^{ης} αγωγής με το αυτό αντικείμενο και τον ίδιο ενάγοντα και κατά του αυτού εναγομένου

Πότε υπάρχει η ίδια διαφορά;

Ίδιο αίτημα, ίδια νομικά περιστατικά, ίδια πραγματικά περιστατικά → τριπολικό αντικείμενο δίκης

Ποια είναι η 1^η αγωγή;

Αυτή για την οποία συνετάγη η πράξη καταθέσεως, και όχι αυτή που δικάστηκε πρώτη (εκκρεμοδικία υφίσταται ήδη από την άσκηση της αγωγής). Αν τυχόν οι αγωγές κατατέθηκαν την ίδια ημέρα η προτεραιότητα θα κριθεί από τον αριθμό καταχωρίσεως στο βιβλίο.

Κατ'εξαίρεση επιτρέπεται άσκηση 2^{ης} αγωγής (αρθρ.76§2): όταν η πρώτη έχει απορριφθεί τελεσίδικως για τυπικούς λόγους.

Πότε ασκείται;

Εντός προθεσμίας 60 ημερών από την κοινοποίηση της τελεσίδικης αποφάσεως.

Τα αποτελέσματα της ασκήσεως της ανατρέχουν στον χρόνο ασκήσεως της 1^{ης}

Γιατί όχι από την έκδοση της (απορριπτικής) αποφάσεως;

Ανασφαλές χρονικό σημείο, σε αντίθεση με την επίδοση (ξέρω χρόνο, τόπο)

Οι λόγοι απαραδέκτου (τυπικοί):

1. Αοριστία αγωγής
2. Έλλειψη νομιμοποιήσεως (πληρεξούσιο)
3. Ελλιπής καταβολή παραβόλου ή δικαστικού ενσήμου
4. Έλλειψη αρμοδιότητας κλπ.

→ Μπορώ να επανέλθω με 2^η αγωγή

Μπορώ να ασκήσω 2^η αγωγή σε περίπτωση εκκρεμοδικίας;

Όχι, θα απορριφθεί ως απαράδεκτη (είτε ασκείται πριν ή μετά την έναρξη της εκκρεμοδικίας)

Αν ασκήσω προφανώς απαράδεκτη αγωγή, πρέπει να πάει σε ακροατήριο για να απορριφθεί;

Όχι. Αρθρ.126Α ΚΔΔ (απόφαση που λαμβάνεται σε συμβούλιο)

Ποιες είναι οι ουσιαστικές συνέπειες της ασκήσεως αγωγής;

1^η Διακοπή της παραγραφής – 75§2

Πότε διακόπτεται;

Από την επίδοση της αγωγής (όχι πλέον κατάθεση)

Περιπτώσεις διακοπής παραγραφής πέραν της επιδόσεως, στον Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού:

1. Κατάθεση άλλου ενδίκου βοηθήματος για την ίδια υπόθεση σε άλλο διοικητικό δικαστήριο
2. Υποβολή αιτήσεως στην αρμόδια δημόσια αρχή
3. Υποβολή αιτήσεως στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
4. Υποβολή της υποθέσεως σε διατητές

2^η Τοκοφορία της οφειλής

3^η Θέση ορίου για την άσκηση της ενστάσεως της ΑΚ909

4^η Επίταση ευθύνης εναγομένου, επί διεκδικητικής αγωγής, για χειροτέρευση, καταστροφή ή αδυναμία αποδόσεως του διεκδικούμενου πράγματος.

Παραγραφή εν επιδικία;

ΟΧΙ. («οι ισχύουσες διατάξεις για την παραγραφή αξιώσεων κατά τη διάρκεια της επιδικίας δεν εφαρμόζονται στις εκδικαζόμενες από τα διοικητικά δικαστήρια υποθέσεις»)

Έχουμε παρεμπόπτον έλεγχο ατομικής διοικητικής πράξης;

Όχι. Όλα τα είδη της ατομικής πράξης έχουν πλήρες τεκμήριο νομιμότητας. (απαγόρευση παρεμπόπτοντος ελέγχου-επ'ευκαιρία της εκδίκασης αίτησης ακυρώσεως ή προσφυγής κατά άλλης ατομικής πράξης-μετά την εκπνοή της προθεσμίας για την ευθεία προσβολή της)

Μόνο κανονιστικών διοικητικών πράξεων(εις το διηνεκές)

Εξαιρέσεις όπου επιτρέπεται:

1. Στην περίπτωση αγωγής αποζημιώσεως ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, όταν ο παρεμπόπτον έλεγχος είναι απαραίτητος για να κριθεί το βάσιμο της αγωγής: δικαστής ελέγχει παρεμπιπτόντως τη νομιμότητα της πράξης και αν διαπιστώσει παρανομίες, χωρίς να την ακυρώσει, αποδέχεται το αγωγικό αίτημα του διαδίκου → ισχύς δεδικασμένου μόνο μεταξύ των μερών. (Αποκλείεται αν υπάρχει ήδη δεδικασμένο που προέκυψε από απόφαση διοικητικού δικαστηρίου-πλαίσιο ευθέως ελέγχου - που έχει αποφανθεί για νομιμότητα της πράξης)
2. Επιτρέπεται στα πολιτικά, όταν συνδέεται ο παρεμπόπτων έλεγχος με την κρίση του βάσιμου του κρινόμενου ζητήματος ιδιωτικού δικαίου (απλά δεν την λαμβάνει υπόψη-πολιτικός δικαστής δεν μπορεί να την ακυρώσει ή να αναγνωρίσει την ακυρότητα της)
3. Και στα ποινικά δικαστήρια, προκειμένου να επιβάλουν ποινή στον αποδέκτη της ατομικής πράξης, επειδή έχει παραβεί τη ρύθμιση που αυτή καθορίζει.
3. Ελεγκτικό Συνέδριο κατά την άσκηση των δικαστικών αρμοδιοτήτων του (δεν ακυρώνει – η παρεμπόπτουσα κρίση του περιορίζεται μεταξύ των μερών) (και στο πλαίσιο διοικητικών αρμοδιοτήτων, το ΣΤΕ όμως δεν το αποδέχεται)

Γενικές (ατομικές) διοικητικές πράξεις επιτρέπεται ο παρεμπόπτων έλεγχος;

Ότι ισχυεί για ατομικής (τεκμήριο νομιμότητας) – απαγόρευση παρεμπόπτοντος ελέγχου

➤ Ανακοπή Εκτελέσεως του ΚΔΔ

Είναι το γενικό ένδικο βοήθημα κατά πράξεων που εκδίδονται στο πλαίσιο της διοικητικής εκτελέσεως. Παρέχει στο δικαστήριο την εξουσία να ελέγξει την προσβαλλόμενη πράξη κατά νόμο και ουσία και να την ακυρώσει ή να την τροποποιήσει ανάλογα με το αίτημα. (σαν ειδική περίπτωση προσφυγής)

Στρέφεται μόνο κατά πράξεων εκτελέσεως.

Αφορά χρηματικές διοικητικές πράξεις (χρηματικές κυρώσεις κατά ιδιώτη)

Άσκηση ανακοπής χωρεί μόνο κατά των πράξεων εκτελέσεως και όχι κατά της αρχικής χρηματικής πράξης.

Ανακοπή ΚΔΔ: Κατά πράξεων διοικητικού δικαίου. Εφαρμόζεται όταν το Δημόσιο επισπεύδει αναγκαστική εκτέλεση κατά του ιδιώτη, και ο ιδιώτης ασκεί ανακοπή κατ'αυτής.

Ανακόπτων→Ιδιώτης

Καθ'ου→Δημόσιο

Ανακοπή του ΚΕΔΕ: αφορά ιδιωτικές διαφορές

Κριτήριο διάκρισης: Θεωρία της υποκείμενης αιτίας (επικράτηση με απόφαση ΑΕΔ)

Η διαφορά χαρακτηρίζεται ως δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ανάλογα με τον χαρακτήρα της υποκείμενης έννομης σχέσεως ουσιαστικού δικαίου ως δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Για την εφαρμογή του ΚΔΔ πρέπει να πληρούνται όλα τα στοιχεία της διοικητικής διαφοράς, ιδίως το οργανικό κριτήριο.

(αντίθετη θεωρία: θεωρία ανακοπής του εσόδου)

Ποιες διατάξεις εφαρμόζονται στην ανακοπή του ΚΔΔ;

216επ.

Εφαρμόζεται το γενικό μέρος του ΚΔΔ;

Όχι, γιατί είναι ειδικές διατάξεις (ειδική διαδικασία ανακοπής)

***σημείωση-διαδικασία:**

α' Αρχικώς καταλογιστική πράξη ή νόμιμος τίτλος (πχ. πρόστιμο)

β' Κάθε καταλογιστική πράξη προκειμένου να εκτελεστεί αποστέλλεται στην αρμόδια ΔΟΥ προκειμένου να ακολουθηθεί η διαδικασία των βεβαιώσεων, οι οποίες είναι κατά βάση δύο:

γ' Εγγραφή στο χρηματικό κατάλογο (βεβαίωση εν ευρεία εννοία)

δ' Ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση εν στενή εννοία)

ε' Ατομική ειδοποίηση

στ' Κατασχετήρια έκθεση

ζ' Πρόγραμμα πλειστηριασμού

η' Έκθεση πλειστηριασμού

θ' Πίνακας κατατάξεως

Ποιες πράξεις προσβάλλονται με ανακοπή;

1^η: χρηματικός κατάλογος

Θεωρείται ατομική διοικητική πράξη. Θεωρητικά μπορείς να την προσβάλεις, ωστόσο είναι προτιμότερο να προσβάλεις απευθείας την ταμειακή βεβαίωση (λόγω παρεμπόπτοντα ελέγχου νομιμότητας του χρηματικού καταλόγου και της καταλογιστικής πράξεως, βλ. πρκτ)

2^η: ταμειακή βεβαίωση

(ουσιαστικά είναι η 1^η)

*στις φορολογικές διαφορές αποτελεί εσωτερική διοικητική πράξη - μη εκτελεστή→Δεν προσβάλλεται με ανακοπή (βλ. πρκτ)

3^η: ατομική ειδοποίηση οφειλέτη (η εξαίρεση)

Αντιμετωπίζεται ως πράξη βεβαιωτικής της ταμειακής βεβαιωτικής (βεβαιωτική πράξη διοικήσεως, άρα μη εκτελεστή) άρα ο λαβών ατομική ειδοποίηση οφειλέτης πρέπει να προσβάλει με ανακοπή όχι την ατομική αυτή ειδοποίηση αλλά την ταμειακή βεβαίωση του χρέους, όπως αυτή του κατέστη γνωστή με τη συγκεκριμένη ατομική ειδοποίηση(η οποία έτσι θέτει σε κίνηση και προθεσμία προς άσκηση της ανακοπής)

εξαίρεση:

α) Στην φορολογική έννομη σχέση

Η ταμειακή βεβαίωση συνιστά εσωτερική διοικητική πράξη, χωρίς εκτελεστό χαρακτήρα.

Αντιθέτως, εκτελεστή διοικητική πράξη είναι κατ'άρθρ. 47ΚΦΔ η ατομική ειδοποίηση κατά της οποίας παραδεκτώς ασκείται ανακοπή του ΚΔΔ.

β) Τρίτος οφειλέτης-συνυπόχρεος

Με μια πράξη (σωρευμένη ανακοπή) προσβάλλεται και η ταμειακή βεβαίωση και η ατομική ειδοποίηση ως εκτελεστές διοικητικές πράξεις

4^η: κατασχετήριας εκθέσεως

5^η: πρόγραμμα πλειστηριασμού

6^η: διόρθωση έκθεση πλειστηριασμού

7^η: πίνακας κατατάξεως

8^η: διόρθωση προγράμματος πλειστηριασμού

Μη προβλεπόμενη στο 217ΚΔΔ, προβλέπεται στο 954ΚΠολΔ που εφαρμόζεται σύμφωνα με το 89ΚΕΔΕ

Πότε η ατομική ειδοποίηση θεωρείται (εκτελεστή) διοικητική πράξη;

α. Τρίτος που ευθύνεται κατά τον νόμο προσωπικώς και αλληλεγγύως με εταιρία για χρέη της, εφόσον του κοινοποιηθεί (πχ. διευθύνων σύμβουλος ΑΕ κλπ).

Με αυτή θεωρείται συμπροσβαλλόμενη και η εκδοθείσα εις βάρος εταιρίας ταμειακή βεβαίωση(βλ.πριν)

β. Φορολούμενος (βλ.πριν)

Πότε οριστικοποιείται η οφειλή;

Με επίδοση του αρχικού τίτλου στον καθ' ου(καταλογιστικής πράξης)

Ποια στοιχεία περιλαμβάνει η ατομική ειδοποίηση;

1. Καταλογιστική πράξη (απαίτηση Δημοσίου) και ποσό

2. Είδος οφειλής (προέλευση) πχ.φόρος

3. Αιτία που οφείλεται (ποια ιδιότητα είχε ο υπόχρεος)

4. Το έτος που αφορά (σε ποια περίοδο είχε την ιδιότητα αυτή)

Αν δεν περιλαμβάνει τα στοιχεία αυτά;

Θεωρείται ατελής και απορρίπτεται ως ατελής (κανονικά έπρεπε να ακυρώνεται-Λαζαράτος)

Είναι σημαντικό για τον φορολογούμενο και τον τρίτο (αφου οφειλέτης δεν μπορεί να στραφεί κατά της ατομικής)

Πως ασκείται η ανακοπή;

Απλή κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία.

Απαιτείται κοινοποίηση;

Απαιτείται κοινοποίηση επί ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως της ανακοπής και όχι ως προϋπόθεση του παραδεκτού της ασκήσεως της.

Αν δεν γίνει ποτέ η επίδοση;

Αναβολή συζητήσεως μέχρι να επιδόσεις

Ποια η προθεσμία ανακοπής κατά του προγράμματος πλειστηριασμού;

10 ημέρες από την επίδοση του προγράμματος (αρθρ.220§2ΚΔΔ)

Ποια η προθεσμία για υπόλοιπες; 30ημέρες με διαφοροποιούμενα σημεία αφετηρίας-220§1ΚΔΔ:

1. Ανακοπή ταμειακής βεβαιώσεως, κατασχετήριας εκθέσεως και εκθέσεως πλειστηριασμού: ξεκινά από την επίδοση ≠ από την πλήρη γνώση των ανωτέρω πράξεων

2. Ανακοπή πίνακα κατατάξεως: ξεκινά από την επίδοση της γραπτής προσκλήσεως του αρμόδιου για τον πλειστηριασμό υπαλλήλου προς τους δανειστές για να λάβουν γνώση του πίνακα κατατάξεως

3. Σε κάθε άλλη περίπτωση ανακοπής από την επίδοση ≠ πλήρη γνώση προσβαλλόμενης πράξης

Αναστολή προθεσμιών:

Δικαστικές διακοπές (1^η Ιουλίου – 15^η Σεπτεμβρίου)

***Εξαίρεση** φορολογικών διαφορών: 1^η - 31^η Αυγούστου

Αν δεν μου επιδοθεί, μέχρι πότε διαρκεί η προθεσμία;

220§3ΚΔΔ: εξάμηνη καταχρηστική προθεσμία → Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ασκηθεί ανακοπή αν έχουν περάσει 6 μήνες από τη διενέργεια του πλειστηριασμού.

Κριτική 6μηνης προθεσμίας-«τεκμήριο γνώσης»:

α. Με αφορμή το 75§2εδ.β' ΚΕΔΕ, το οποίο ορίζει αντιστοίχως ότι κατ'ουδεμία περίπτωση (και ανεξαρτήτως γνώσεως αυτού) δεν επέρχεται ανακοπή ακυρώσεως του πλειστηριασμού μετά παρέλευση 3 μηνών από αυτής, το **ΑΕΔ** δέχτηκε ότι η διάταξη του άρθρου αυτού κατά το μέρος που τάσσει στον οφειλέτη στον οποίο δεν έχει κοινοποιηθεί πρόγραμμα πλειστηριασμού και ο οποίος αγνοεί τη διενέργεια του, τρίμηνη προθεσμία ανακοπής δίχως να λαμβάνεται ως αρχική βάση του τριμήνου κάποιο στοιχείο γνώσεως του αντίκειται στο αρθρ.20§1Σ και είναι ανίσχυρη.

β. Ανάλογης φιλοσοφίας είναι και η *απόφαση Τσιρώνη κατά Ελλάδος του ΕΔΔΑ* σχετικά με το αρθρ.934ΚΠολΔ. Η τήρηση της προθεσμίας ανακοπής κατά του προγράμματος πλειστηριασμού προϋποθέτει πραγματική γνώση του τελευταίου. Το αρθρ.6ΕΣΔΑ παραβιάζεται αν ο καθ'ου δεν έχει λάβει γνώση του προκειμένου να ασκήσει ανακοπή εντός της νόμιμης προθεσμίας. → Για τον ίδιο λόγο ως αντισυνταγματική και ανίσχυρη θα πρέπει να θεωρηθεί και η διάταξη του 220§3ΚΔΔ με το ανωτέρω περιεχόμενο (ακόμη δεν έχει κριθεί η συνταγματικότητα του).

Πάντως όλες οι διαφορές κρίνονται ad hoc.

Μπορείς να σταματήσεις την εκτέλεση (πλειστηριασμό) οποιαδήποτε στιγμή (σε κάθε στάδιο της εκτέλεσης);

Ναι:

1. Απόσβεση οφειλής (κατά τον ΑΚ, πχ καταβολή, συμψηφισμός κλπ)
2. Παραγραφή οφειλής
3. Μη οριστικοποίηση οφειλής
4. Πλημμέλεια στην ατομική ειδοποίηση (λείπει κάποιο απ' τα 4 στοιχεία)
5. Νόμος, επί τη βάση του οποίου εκδόθηκε η πράξη, κρίθηκε αντισυνταγματικός

Ποιες άμυνες έχει ο τρίτος συνυπόχρεος;

1. Μη οριστικοποίηση οφειλής στην εταιρία
2. Ατελής ατομική ειδοποίηση
3. Παραγραφή
4. Ένσταξη διζήσεως

Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο;

α' βαθμό: Μονομελές Πρωτοδικείο

β' βαθμό: Μονομελές Εφετείο – αν η απαίτηση υπερβαίνει τις 60.000 ευρώ το Τριμελές Εφετείο

Σε πόσο «βάθος» ελέγχεται η προσβαλλόμενη;

Με εξαίρεση την περίπτωση της ταμειακής βεβαιώσεως που ρυθμίζεται στο αρθρ.224§4 ΚΔΔ, οι επιμέρους πράξεις της διαδικασίας πρέπει να προσβάλλονται αυτοτελώς (αρθρ.224§3).

Κατά τον έλεγχο του κύρους των προσβαλλόμενων με την ανακοπή πράξεων της εκτελέσεως δεν επιτρέπεται ο παρεμπόδιος έλεγχος της νομιμότητας των προηγούμενων πράξεων της εκτέλεσης. Τούτο επιτρέπεται μόνο επί της ανακοπής κατά της ταμειακής βεβαιώσεως → 224§4ΚΔΔ: στην περίπτωση ανακοπής κατά της ταμειακής βεβαιώσεως και μόνο επιτρέπεται ο παρεμπόδιος έλεγχος κατά το νόμο και τα πράγματα του τίτλου βάσει του οποίου έγινε η βεβαίωση (δηλαδή της αρχικής καταλογιστικής διοικητικής πράξεως), εφόσον δεν προβλέπεται κατ'αυτού ένδικο βοήθημα που να επιτρέπει τον έλεγχο του κατά το νόμο και την ουσία (δηλαδή κατά βάση προσφυγή) ή δεν υφίσταται σχετικώς δεδικασμένο.

Σημαντικό ερμηνευτικό πρόβλημα του άρθρου 224§4ΚΔΔ δημιουργείται από το γεγονός ότι η διάταξη δεν αναφέρεται σε δυνατότητα παρεμπόπτοντος ελέγχου κατά νόμο και ουσία, αλλά μόνο **κατά νόμο και τα πράγματα**. Το πρόβλημα διευρύνεται από την εισηγητική έκθεση, σύμφωνα με την οποία ο ουσιαστικός έλεγχος περιορίζεται στον έλεγχο της «**πλάνης περί τα πράγματα**». Παρόλο, όμως, που η ιστορική ερμηνεία της διατάξεως μπορεί να οδηγήσει σε περιορισμό του ουσιαστικού ελέγχου μέχρι το επίπεδο της πλάνης περί τα πράγματα, είναι ορθότερη η ερμηνεία που διευρύνει τον έλεγχο στο **σύνολο της ουσίας** της υποθέσεως, διότι:

1^ο Το γράμμα της διατάξεως δεν είναι σαφές. Έλεγχος «πραγμάτων» μπορεί να σημαίνει τόσο έλεγχο ουσίας, όσο και έλεγχο μέχρι το επίπεδο πλάνης περί τα πράγματα.

2^ο Η διευρύνουσα ερμηνεία είναι περισσότερο σύμφωνη προς το 20§1Σ→ πρέπει να δίδεται μια τουλάχιστον φορά η δυνατότητα πλήρους ελέγχου μιας διοικητικής πράξεως σε κάποιο στάδιο της διαδικασίας. Όταν η καταλογιστική πράξη προσβάλλεται με αίτηση ακυρώσεως, η ανακοπή πρέπει να επιτρέπει πλήρη έλεγχο ουσίας (χωρίς μετατροπή ακυρωτικής διαφοράς σε διαφορά ουσίας) **Όταν κάνω φορολογική ανακοπή ισχύει το 224§4;**

Ναι, αναλογικώς. (ότι για ταμειακή ισχύει για ατομική ειδοποίηση) (αναλογικώς και για τρίτο)

Αν προσβάλω την ταμειακή βεβαίωση με ανακοπή, μπορώ να βάλλω κατά του τίτλου;

Νόμιμος τίτλος ή αρχικώς καταλογιστική πράξη → πρόστιμο

Πρόστιμο μπορεί να δημιουργήσει είτε διαφορά ουσίας (οπότε προσβάλλεται με προσφυγή:) είτε ακυρωτική (αίτηση ακυρώσεως)

***Ποιές διοικητικές κυρώσεις προσβάλλονται με αίτηση ακυρώσεως;**

Κατ'αρχήν όλα τα πρόστιμα (χρηματικές κυρώσεις) δημιουργούν διαφορές ουσίας.

αρθρ.66§1 ν.4055/2012: «Οι διαφορές που προκύπτουν από την έκδοση διοικητικών πράξεων οι οποίες αφορούν την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εκδικάζονται ως διαφορές ουσίας από τα κατά τόπον αρμόδια διοικητικά πρωτοδικεία»

Κατά την §2 , η ρύθμιση αυτή δεν εφαρμόζεται (και άρα ακυρωτικές διαφορές):

α. στις διαφορές από επιβολή προστίμων αυθαιρέτων και επιβολή προστίμων λόγω παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων

β. στις διαφορές που προκύπτουν από πράξη επιβολής κυρώσεων που εκδίδονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και τις ανεξάρτητες αρχές

γ. στις κυρώσεις πειθαρχικού χαρακτήρα πχ αυτές που επιβάλλονται στο προσωπικό των δικαστηρίων- ενδεικτική απαρρύθμιση νόμου

Επομένως, αν η αρχικώς καταλογιστική πράξη προσβάλλεται με προσφυγή (διαφορά ουσίας)

ΔΕΝ επιτρέπεται ο έλεγχος ουσίας στην ανακοπή, αφού μπορούσα να το κάνω με την προσφυγή.

Αν, όμως, η αρχικώς καταλογιστική προσβάλλεται με αίτηση ακυρώσεως (ακυρωτική διαφορά) επιτρέπεται ο έλεγχος ουσίας (παρεμπόπτων έλεγχος), αφού με αίτηση ακυρώσεως δεν μπορείς να ακουστείς, τι έχεις να πεις για το πρόστιμο, γίνεται μόνο έλεγχος νομιμότητας→όλοι έχουν δικαίωμα να ακουστούν πριν την εκτέλεση→Κατά το αρθρ.224§4ΚΔΔ «Στην περίπτωση της ανακοπής κατά της ταμειακής βεβαίωσης, επιτρέπεται παρεμπόπτων έλεγχος, κατά το νόμο και τα πράγματα, του τίτλου βάσει του οποίου έγινε η βεβαίωση, εφόσον δεν προβλέπται κατ'αυτού ένδικο βοήθημα που επιτρέπει τον έλεγχο του κατά το νόμο και την ουσία...»

σημείωση: ο τίτλος δεν υπόκειται σε παράλληλη προσφυγή, που να παρέχει ισοδύναμη προστασία με την αίτηση ακυρώσεως (45§1πδ) και επομένως μπορεί να προσβληθεί με αίτηση ακυρώσεως (νομολ)

Παρέμβαση στην ανακοπή;

Εκείνοι στους οποίους κοινοποιείται η ανακοπή κατά τα οριζόμενα στο αρθρ.219§2ΚΔΔ μπορούν να ασκήσουν πρόσθετη παρέμβαση προς υποστήριξη του διαδίκου υπέρ του οποίου έχουν έννομο συμφέρον να αποβεί η δίκη. Επομένως μπορεί να ασκηθεί παρέμβαση και ως προς τις 2 κατευθύνσεις (υπέρ ανακόπτοντως ή και υπέρ ΔΟΥ).

Για λόγους οικονομίας της διαδικασίας ασκείται και με προφορική δήλωση στο ακροατήριο (καταγραφή στα πρακτικά). Μπορώ και με κατάθεση αλλά δεν υπάρχει προθεσμία.

Υπόκειται σε ένδικα μέσα η απόφαση επί της ανακοπής;

Ναι: έφεση, αναίρεση, αίτηση αναθεωρήσεως, τριτανakoπή, αίτηση διορθώσεως ή ερμηνείας της απόφασεως

Ποια η προθεσμία για την άσκηση τους;

30 ημερών

εξαιρέση: απόφαση που εκδόθηκε επί της ανακοπής κατά του προγράμματος πλειστηριασμού, προθεσμία 10 ημερών.

Μπορώ να ασκήσω ανακοπή και αναστολή (228§1 συνδ. 217§1);

Η νομολογία δεχόταν ότι οι βεβαιώσεις διοικητικής πράξεως συνιστούν εκτέλεση της υπό την έννοια του 200§2περ.β', με αποτέλεσμα η αναστολή των άρθρων 200επ. κατά της αρχικής πράξεως να είναι δυνατόν να χορηγηθεί μόνο όσο διαρκεί η διαδικασία συγκροτήσεως του αρχικού τίτλου και σε καμιά περίπτωση μετά τη βεβαίωση ευρείας έννοιας (εγγραφή στον χρηματικό κατάλογο) και την ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση στενής έννοιας-εγγραφή στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων). Η νομολογία αυτή ήταν λανθασμένη και εγκαταλείφθηκε.

Πάντως για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτελέσεως της αρχικής καταλογιστικής πράξεως, νομίμως εκδίδεται ταμειακή βεβαίωση του χρέους, η οποία αποτελεί το νόμιμο τίτλο για την είσπραξη των οφειλών και την επιβολή προσαυξήσεων, αναστέλλεται όμως η λήψη περαιτέρω μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως εις βάρος του οφειλέτη του Δημοσίου.

Η προθεσμία καθώς και άσκηση ανακοπής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.

Εξαιρουμένης της περ.ε' 217§1→η πράξη αναστέλλεται, ως προς τους δανειστές των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη, μέχρι να τελεσιδικήσει η ανακοπή κατά του πίνακα κατατάξεως.

Ανακοπή κατά ατομικής ειδοποιήσεως είναι κατά βάση απαράδεκτη, αφού αυτή θεωρείται πράξη βεβαιωτική της ταμειακής βεβαιώσεως. Όμως υπό τον ΚΔΔ τα δικαστήρια επαναφέρουν μια ευμενή για τον ιδιώτη νομολογία, σύμφωνα με την οποία με την ανακοπή θεωρείται ότι συμπροσβάλλεται και η ταμειακή βεβαίωση που προηγείται.

Μπορεί,ωστόσο, να υποβληθεί από τον ανακόπτοντα αίτηση αναστολής για:

α. Πράξη ταμειακής βεβαίωσης εισόδου

β. Κατασχετήριας έκθεσης

γ. Έκθεσης πλειστηριασμού

Προϋπόθεση της αιτήσεως αναστολής είναι κυρίως η παραδεκτή άσκηση ανακοπής.

Κατά του προγράμματος πλειστηριασμού δεν προβλέπεται αίτηση αναστολής (≠ΚΕΔΕ)

[βλ. Λαζαράτο 2018 σελ.497-514 και 717-721]

❖ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΚΔΔ

Παραπόμενο/παρακολουθηματικός χαρακτήρας έναντι του κύριου ενδίκου βοηθήματος

Αναστολή εκτελέσεως διοικητικών πράξεων→ Προσφυγή

Αναστολή εκτελέσεως δικαστικών αποφάσεων→ Όλα τα ένδικα μέσα του ΚΔΔ

(έφεση ουσίας, αναθεώρηση, ανακοπή ερημοδικίας, τριτανακοπή)

Προσωρινή ρύθμιση καταστάσεως→ Προσφυγή και Αγωγή

Προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως→ Καταψηφιστική αγωγή (αξίωση από περιουσιακή ζημία)

➤ Προσωρινή Ρύθμιση Καταστάσεως

Λόγοι κατ'άρθρ.210§3

1. Το κατεπείγον της συγκεκριμένης ρυθμίσεως

2. και ο κίνδυνος να καταστεί από την πάροδο του χρόνου αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής η ρύθμιση της καταστάσεως, ακόμη και αν εκδοθεί ευνοϊκή οριστική απόφαση για την αντίστοιχη αγωγή ή προσφυγή.

π.χ. Δημόσια υπάλληλος είχε καρκίνο στους πνεύμονες. Την μετακίνησαν σε γραφείο με καπνιστές. Άσκησε αγωγή αποζημιώσεως και προσφυγή και επίσης ζήτησε να μετακινηθεί, με προσωρινή ρύθμιση, σε άλλο γραφείο με μη καπνιστές γιατί υπήρχε κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης της υγείας της (ενδεχ. και θάνατος)

Τι είναι αυτό που επείγει;

Ανάγκη (προσωρινής) άρσεως της ζημιογόνου ενέργειας κάποιου μέτρου διοικητικής δράσεως.

Ανάγκη (προσωρινής) άρσεως της (δυνατότητας) περαιτέρω διευρύνσεως της ζημίας του ιδιώτη.

Τι είναι αυτό που κινδυνεύει;

Να καταστεί με την πάροδο του χρόνου, αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής η ρύθμιση της καταστάσεως (με τους ανωτέρω σκοπούς: ζημιογόνος ενέργεια και διεύρυνση ζημίας) ακόμα και αν ευοδωθεί ευνοϊκή οριστική απόφαση για την αντίστοιχη αγωγή ή προσφυγή.

Ο δικαστής πρέπει 1^{ον} να ελέγξει αν υφίσταται κίνδυνος ή κατεπείγον και 2^{ον} κατά πόσον υφίσταται σημερινή ή μελλοντική βλάβη του αιτούντος ιδιώτη.

Το προδήλως βάσιμο του κύριου ενδίκου βοηθήματος μπορεί να αποτελέσει λόγο ευδοκιμήσεως της αιτήσεως προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως; ΟΧΙ

Πότε αποκλείεται η προσωρινή ρύθμιση;

α. Στάθμιση βλάβης: αιτούντος, συμφερόντων τρίτων και δημοσίου συμφέροντος, κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την αποδοχή της αιτήσεως θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος.

β. Προδήλως απαράδεκτο ή αβάσιμο της αντίστοιχης προσφυγής ή αγωγής

Υπάρχουν ένδικα μέσα κατά της αποφάσεως της προσωρινής ρύθμισης;

Όχι.

Μπορώ να ασκήσω αίτηση ανακλήσεως;

Ναι: 210§5→203-205 (205§5)

Πότε μπορώ να ζητήσω ανάκληση αποφάσεως προσωρινής δικαστικής προστασίας;

α. Το άρθρο 205§5 εφαρμόζεται τόσο επί αποφάσεων που δέχονται, όσο και επί απορριπτικών αποφάσεων (σαν νέα αίτηση). Οριστική απόφαση σε επίπεδο προσωρινής δικαστικής προστασίας.

β. Η αίτηση ανακλήσεως να στηρίζεται σε **νέα στοιχεία**.

Ποια είναι τα «νέα στοιχεία»;

α. νέα πραγματικά δεδομένα

β. νέα νομικά δεδομένα,

γ. νέα αποδεικτικά στοιχεία

(νέα έναντι του χρονικού σημείου κατά το οποίο εξεδόθη η απόφαση της οποίας ζητείται η αναστολή)

«νέα δεδομένα» → προέκυψαν το πρώτον μετά την αρχική απόφαση

(nova producta, νεοπραχθέντα, *οψιγενή*)

→ ανακαλύφθηκαν το πρώτον μετά την αρχική απόφαση

(nova reperta, νεοανακαληφθέντα, *οψιφανή*)

Αν δεν δημιουργήθηκαν/ανακαλύφθηκαν πριν τη συζήτηση της αρχικής αιτήσεως προσωρινής δικαστικής προστασίας από **υπαιτιότητα του ιδιώτη ΔΕΝ** θεωρούνται ως νέα (τελολογική συστολή, κεκρυμμένο κενό κανόνα: λείπει η εξαίρεση)

➤ Προσωρινή Επιδίκαση Απαιτήσεως

Σε περίπτωση άσκησης καταψηφιστικής αγωγής (που αφορά αξίωση από περιουσιακή ζημία), είναι δυνατόν μετά από αίτηση του ενάγοντος να επιδικαστεί σε αυτόν από το δικαστήριο προσωρινώς μέρος της απαιτήσεως για την οποία άσκησε την αγωγή του.

Μέχρι ποιο ποσό μπορώ να ζητήσω;

Όχι μεγαλύτερο από το μισό της απαιτήσεως για την οποία έχει ασκηθεί η καταψηφιστική αγωγή

Προθεσμίες (συνδ.214§3)

α. Επίδοση δικογράφου και κλήσης: (128§§1,2: 60 τουλάχιστον ημέρες πριν τη δικάσιμο)

συντέμνονται στο 1/5 → 12 ημέρες

β. πρόσθετοι λόγοι: (131§1: κατάθεση και επίδοση 15 τουλάχιστον ημέρες πριν την πρώτη συζήτηση)

συντέμνονται στο 1/5 → 3 ημέρες

γ. κατάθεση υπομνημάτων: (138§1: το αργότερο μέσα σε 3 εργάσιμες ημέρες μετά τη συζήτηση)

→περιορίζονται σε 1 ημέρα

+ Μέσα σε 1 ημέρα από τη λήξη της προθεσμίας αυτής ο αντίδικος εκείνου που κατέθεσε υπόμνημα μπορεί να αντικρούσει τις απόψεις αυτές με δικό του υπόμνημα (αντίκρουση)
(δυνατότητα καταθέσεως υπομνήματος και προ συζητήσεως)

Λόγοι προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως (213§1)

Αδυναμία ή η ιδιαίτερη δυσχέρεια του αιτούντος προς αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών διαβιώσεως του ιδίου και της οικογενείας του (σχεδόν να πεθαίνει, μη κάλυψη βασικών αναγκών).

«ανάγκες διαβιώσεως»: ανάλογη έννοια με τις βιοτικές συνθήκες και τις συνθήκες ζωής του ΑΚ.

«οικογένεια»: πρόσωπα που συνδέονται με δεσμούς στενής συγγένειας και αγάπης-διασταλτική προσέγγιση όρου. (εμπίπτει και η ελεύθερη συμβίωση)

Για ποιους λόγους αποκλείεται η προσωρινή επιδίκαση;

1. Αν προυσκρούει στο δημόσιο συμφέρον

2. Αν η αντίστοιχη καταψηφιστική αγωγή είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη (ενδεχομένως το προδήλως βάσιμο αγωγής μπορεί να αποτελέσει λόγο προσωρινής επιδικάσεως)

Μπορεί να συνεκδικαστεί η προσωρινή επιδίκαση και η ρύθμιση καταστάσεως;

Η πρώτη εκδικάζεται σε ακροατήριο, ενώ η δεύτερη σε συμβούλιο (τριμελή επιτροπή).

Επομένως, σώρευση αιτημάτων προσωρινής ρυθμίσεως καταστάσεως και προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως δεν είναι δυνατή λόγω της διαφορετικότητας των διαδικασιών που ισχύουν για τα δύο ένδικα βοηθήματα προσωρινής δικαστικής προστασίας.

Αν τελικά απορριφθεί η αγωγή μου, ποια η τύχη του προσωρινώς επιδικασθέντος ποσού;

Παύει να ισχύει η απόφαση για την προσωρινή απαίτηση αυτοδικαιώς, άρα εκλείπει νόμιμη αιτία διακρατήσεως του ποσού(αποβαίνει επιστρεπτέο)

Εκτός αν επανασκηθεί εντός της 60νθήμερης προθεσμίας του αρθρ.76§2ΚΔΔ, οπότε η απόφαση επί της προσωρινής επιδικάσεως δεν παύει να ισχύει.

Κατάσχεται το προσωρινώς επιδικασθέν ποσό;

Απαγορεύεται (όπως και ο συμψηφισμός και η εκχώρηση) του ποσού που έχει επιδικαστεί προσωρινώς.

Άρα η απαγόρευση δεν επεκτείνεται και στο μη επιδικασθέν υπόλοιπο→ ερμηνεία κατά το γράμμα της διατάξεως, η οποία όμως κατανέμει κινδύνους που εξακολουθούν να υπάρχουν εξίσου και για τις δύο πλευρές (ratio: περιορισμός απαγορεύσεως)

Εάν κάνω καταψηφιστική αγωγή, πάρω την προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως και έπειτα τρέψω την αγωγή μου σε αναγνωριστική;

Θεωρείται καταχρηστική→εκλείπει η νόμιμη αιτία διακρατήσεως του προσωρινώς επιδικασθέντος ποσού, το οποίο αποβαίνει επιστρεπτέο.

Όταν κάνω προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως, μπορεί το δικαστήριο να μου επιδικάσει προσωρινώς ποσό υπό τον όρο του 205§3;

Προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως υπό όρους (αρθρ.215§2→ανάλογη εφαρμογή αρθρ.205§3ΚΔΔ)

Ναι κατά το γράμμα.

Υφίστανται στη νομολογία περιπτώσεις προσωρινής επιδικάσεως υπό τον όρο της καταθέσεως εγγυητικής επιστολής εκ μέρους του αιτούντος.

Κριτική: συχνά θα είναι ανέφικτη η εκπλήρωση του λόγω της δυσχερούς οικονομικής θέσεως του αιτούντος, η δε επιβολή του αναιρεί στην ουσία το περιεχόμενο της προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως. (αντιβαίνει στο σκοπό της ρύθμισης)

Επιτρέπεται προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως για περιοδικές παροχές;

Ναι, αν η αγωγή είναι για τέτοιες.

Η προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως για περιοδικές παροχές γίνεται σε παροχές που πρέπει να καταβάλλονται επίσης περιοδικώς (όχι κατ'ανάγκην ανά μήνα). Η επιδίκαση σε περιοδικώς καταβαλλόμενες παροχές είναι δεσμευτική για τον διοικητικό δικαστή, ο οποίος δεν έχει την ευχέρεια να διατάξει την εφάπαξ καταβολή της περιοδικής παροχής, παρά μόνο εφόσον τούτο επιτρέπεται από ρητή νομοθετική διάταξη ή συντρέχει σπουδαίος λόγος.

Αν ασκήσω καταψηφιστική προσφυγή(φορολογική, δεν είναι αγωγή-μεταμφιεσμένη αγωγή) έχω προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως;

Η νομολογία δέχεται (κατά το γράμμα) ότι για την παραδεκτή άσκηση αιτήσεως προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως απαιτείται ο αιτών να έχει ασκήσει καταψηφιστική αγωγή και όχι άλλο ένδικο βοήθημα, όπως εκείνο της προσφυγής, έστω και αν το τελευταίο αφορά σε αξίωση φορολογικού εν γένει περιεχομένου για την οποία κατ'επιλογή του νομοθέτη (71§4ΚΔΔ) δεν χωρεί το ένδικο βοήθημα της αγωγής.

(ratio:μη διατάραξη προϋπολογισμού)

Όμως, Λαζαράτος: ορθότερο θα ήταν να μπορούσε να εφαρμόζεται και στην φορολογική προσφυγή αναλογικώς, χωρίς την αυστηρή ερμηνεία της «αγωγής»

Σε τι ένδικα μέσα υπόκειται η απόφαση της προσωρινής επιδίκασης απαιτήσεως;

Σε κανένα (215§7:γενική απαγόρευση ασκήσεως ενδίκων μέσων)

Πάντως, υπόκειται σε αναίρεση υπέρ του νόμου.

Μπορώ να ασκήσω αίτηση ανακλήσεως της απόφασης προσωρινής επιδίκασης; (205§5)

Ναι, δεν συνιστά ένδικο μέσο. (215§2→205§5)

Πότε επιτρέπεται η ανάκληση;

Νέα στοιχεία + ανυπαίτια – βλ. πριν για προϋποθέσεις.

α. Όταν η πρώτη αίτηση απορρίφθηκε (άρα θα πρόκειται περί νέας-2^{ης} αιτήσεως προσωρινής επιδίκασης) ή έγινε δεκτή (εν όλω ή εν μέρει)

β. Μεταξύ α' και β' βαθμού ανεξάρτητα από το αν η κύρια αγωγή έγινε εν όλω ή εν μέρει δεκτή ή απορρίφθηκε.

Αν ασκήσω έφεση επί της αποφάσεως της αγωγής, μπορώ να ζητήσω προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεως για 1^η φορά; Ναι.

Αίτηση προσωρινής επιδικάσεως μπορεί να ασκηθεί επίσης το πρώτον μετά την έκδοση της πρωτόβαθμης απόφασης μεταξύ πρώτου και δεύτερου βαθμού

Είναι δυνατή η άσκηση παρέμβασης;

Ναι. Είναι δυνατή η άσκηση πρόσθετης και κύριας (κυρίως αυτή) παρέμβασης (κατ'ανάλογη εφαρμογή των 112-114ΚΔΔ).

Στην περίπτωση αυτή δεν θα πρέπει κανείς να δεχθεί, εντούτοις σύντμηση της προθεσμίας του 214§3. (Αν και είναι δυνατή, δεν πρέπει να γίνει για λόγους ασφάλειας δικαίου (μη τέλεια διαίρεση και υπερβολική σύντμηση).

Άρα κατάθεση και επίδοση δικογράφου 6 τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν τη συζήτηση

❖ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

➤ Αναφέρατε τα ένδικα μέσα

1. Ακυρωτική έφεση (ΣΤΕ)
2. Έφεση ουσίας (τδδ)
3. Αναίρεση (ΣΤΕ)
4. Αίτηση διορθώσεως ή ερμηνείας αποφάσεως -αμφισβητούμενο (ΣΤΕ και τδδ)
5. Αίτηση επανασυζητήσεως της υποθέσεως (ΣΤΕ)
6. Ανακοπή ερημοδικίας (τδδ)
7. Τριτανακοπή (ΣΤΕ και τδδ)
8. Αίτηση αναθεωρήσεως (τδδ)
9. Αίτηση επαναλήψεως της διαδικασίας (ΣΤΕ και τδδ)

Στην ακυρωτική έφεση μπορείς να ζητήσεις αναστολή της εκκαλουμένης αποφάσεως;
Όχι. Μόνο αναστολή εκτελέσεως της προσβληθείσης με αίτηση ακυρώσεως πράξης (52πδ)

Στα ένδικα μέσα του ΚΔΔ μπορώ να ζητήσω αναστολή, και σε ποια;

Το άρθρο 88 ΚΔΔ θέτει τον βασικό κανόνα, σύμφωνα με τον οποίο, εφόσον στον ΚΔΔ δεν ορίζεται διαφορετικά, οι προθεσμίες για την άσκηση των ενδίκων μέσων, καθώς και η άσκηση τους δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Αναστολή της πράξεως ή της αποφάσεως μπορεί να χορηγηθεί κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 200-209ΚΔΔ.

Το γεγονός ότι ο ΚΔΔ αναφέρεται στο αρθρ.88 συνειδητά και σε αναστολή πράξεως στο τμήμα περί ενδίκων μέσων δεν μπορεί παρά να δηλώνει ότι προστίθεται απρόσμενα στο αρθρ.88 κανόνας αναστολής που συμπληρώνει αυτόν των αρθρ.206-209ΚΔΔ. Με το ένδικο μέσο μπορεί να ζητηθεί όχι μόνο αναστολή δικαστικής αποφάσεως, αλλά και αναστολή διοικητικής πράξεως. Στην περίπτωση μάλιστα αυτή εφαρμόζονται (αναλογικώς) πέραν των άρθρων 206-209 και τα άρθρα 200-205 ΚΔΔ.

(Κατ'άλλη άποψη: τα αρθρ.200-205 αναφέρονται στην αναστολή της πράξεως, ενώ τα αρθρ.206-209 στην αναστολή αποφάσεως).

Μπορείς να ζητήσεις αναστολή της προσβαλλόμενης αποφάσεως σε όλα τα ένδικα μέσα του ΚΔΔ (έφεση ουσίας, τριτανακοπή, ανακοπή ερημοδικίας, αίτηση αναθεωρήσεως)

Ποιο ένδικο μέσο έχει κατ'εξαίρεση αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα;

(εξαιρέσεις από το αρθρ.88ΚΔΔ)

α. Έφεση επί αγωγής (αρθρ.99§1ΚΔΔ)

β. Προθεσμίες ασκήσεως ενδίκων μέσων (και της αναίρεσης) καθώς και η άσκηση τους κατά αποφάσεων που διατάσσουν την επιστροφή έμμεσων φόρων (88 εδ.γ' ΚΔΔ)

➤ Αίτηση Αναθεωρήσεως

Ο αιτών ιδώτης ή το Δημόσιο ζητούν για ορισμένους λόγους την εξαφάνιση αποφάσεως.

Ποιο είναι το αντίστοιχο ένδικο μέσο στην πολιτική και ποινική δικονομία;

Αναψηλάφηση

Σε ποιο νόμο αναφέρεται;

101επΚΔΔ

Υπάρχει κάτι ανάλογο στο πδ;

Αίτηση επαναλήψεως της διαδικασίας έχει όμοιο περιεχόμενο με το 105ΚΔΔ (69Απδ)

Που αλλού υπάρχει αναθεώρηση;
Στο Ελεγκτικό Συνέδριο

Είναι τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο;

Έκτακτο, δηλαδή επιτρέπεται για ορισμένους μόνο περιοριστικά αναφερόμενους λόγους (αναίρεση και αναθεώρηση)
Τακτικά ένδικα μέσα=κατ'αρχήν επιτρέπονται κατά κάθε δικαστικής αποφάσεως για οποιοδήποτε λόγο (πχ έφεση)

Κατά ποιων αποφάσεων ασκείται;

Σε αναθεώρηση υπόκεινται τελεσίδικες ή ανέκκλητες αποφάσεις των τδδ – όχι αμετάκλητες
Δηλαδή, οι οριστικές αποφάσεις των τδδ, κατά των οποίων δεν μπορεί να ασκηθεί ανακοπή ή έφεση.
Η απόφαση μπορεί να τελεσιδικήσει επειδή δεν ασκήθηκε κατ'αυτής έφεση ή ασκήθηκε και απορρίφθηκε.
Βλ. αρχή διαδοχικής ασκήσεως των ενδίκων μέσων → σε αναθεώρηση υπόκεινται αποφάσεις που δεν μπορούν πλέον να προσβληθούν μ έφεση ή ανακοπή ερημοδικίας.

Ποιοι νομιμοποιούνται προς άσκηση της;

Αυτοί που διατέλεσαν διάδικοι στη δίκη κατά την οποία εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφαση (και οι διάδοχοι τους), εφόσον αυτοί έχουν και έννομο συμφέρον προς την άσκηση της.

Η απαρίθμηση των λόγων στον νόμο (103§1) είναι περιοριστική ή ενδεικτική;
Περιοριστική.

Επιτρέπεται αναλογική εφαρμογή των λόγων ή ισχύει ο κανόνας *singularia non sunt extendenda*;

Νομολ.: δεν είναι δυνατή η ερμηνευτική διεύρυνση τους με διασταλτική ή αναλογική εφαρμογή.
Η άποψη αυτή δεν συμβαδίζει με τις σύγχρονες αντιλήψεις της μεθοδολογίας του δικαίου, σύμφωνα με τις οποίες ο κανόνας *singularia non sunt extendenda* δηλώνει μόνο ερμηνευτική κατεύθυνση και όχι πάγιο ανεξάιρετο κανόνα.

Λαζαράτος: *de lege lata* και *de lege ferenda* είναι δυνατή η ερμηνευτική διεύρυνση τους με διασταλτική (διεύρυνση γράμματος νόμου, ανάγεται στον σκοπό του κανόνα δικαίου, υπάρχει στον ίδιο τον κανόνα η γενική αρχή) ή αναλογική ερμηνεία (εναρμόνιση με τις θεμελιώδεις αρχές του συστήματος δικαίου, εντοπίζεις τη γενική αρχή από άλλους κανόνες δικαίου και την εφαρμόζεις στην αρρύθμιστη περίπτωση)

Αναφέρατε τους λόγους:

1^{ος} Εσφαλμένη απόδειξη (103§1περ.α')

Αν η προσβαλλόμενη πράξη στηρίζεται σε ψευδή κατάθεση μάρτυρα ή ψευδή δήλωση διαδίκου, σε ψευδή έκθεση πραγματογνώμονα ή σε πλαστά ή νοθευμένα έγγραφα και τα περιστατικά αυτά προκύπτουν από αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου.

Αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου αρκεί ή πρέπει να επιβληθεί και ποινή; Αρκεί να προκύπτει η τέλεση της σχετικής αξιόποινης πράξεως χωρίς να απαιτείται η επιβολή κυρώσεως κατά του προσώπου που φέρεται να διέπραξε το αδίκημα, διότι ενδεχομένως μπορεί να απαλλαγεί αυτός που πραγμάτωσε την αντικειμενική υπόσταση των σχετικών εγκλημάτων: π.χ. λόγω συνδρομής λόγου αίροντος τον άδικο χαρακτήρα της πράξεως

Ψευδής κατάθεση μάρτυρα: Είναι ακόμα και αυτή που ελήφθη παρατύπως (εφόσον επηρέασε την προσβαλλόμενη απόφαση). Η κατάθεση μπορεί να είναι είτε η ένορκη μαρτυρία της προδικασίας

(ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου), είτε η κατάθεση στο ακροατήριο (που καταχωρίστηκε στα πρακτικά)

Ψευδής δήλωση διαδίκου: είναι η ομολογία, η ανωμοτί παροχή εξηγήσεων ή πληροφοριών.

Μπορεί να καταλαμβάνει και ψευδή δήλωση σε δικόγραφο; Ναι κατά διασταλτική ερμηνεία.

«παραπλανητικά αποδεικτικά μέσα»→κατά το γράμμα δεν φαίνεται να καταλαμβάνει ανακριβείς ή παραπλανητικές δηλώσεις σε δικόγραφο. Όμως στην περίπτωση που η ψευδής δήλωση στο δικόγραφο βάσισε την εσφαλμένη απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου και το ψεύδος προκύπτει από αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου είναι επιβεβλημένη η διασταλτική ερμηνεία.

Ποια είναι η προθεσμία του 1^{ου} λόγου; (αρθρ.104)

Είναι 60 ημερών και αρχίζει αφότου κατέσται αμετάκλητη η σχετική δικαστική απόφαση

2^{ος} Νέα κρίσιμα έγγραφα (103§1περ.β')

Αν μετά την έκδοση της αποφάσεως περιήλθαν σε γνώση του διαδίκου που ζητά την αναθεώρηση κρίσιμα έγγραφα (δημόσια ή ιδιωτικά), τα οποία υπήρχαν πριν τη δίκη (μεταγενέστερα της δίκης έγγραφα δεν θεμελιώνουν λόγο αναθεωρήσεως), αλλά αυτός δεν γνώριζε την ύπαρξη τους.

Αν είχα το έγγραφο στην κατοχή μου, όμως δεν είχα γνώση του περιεχομένου του, δημιουργείται λόγος de lege lata; (πχ επειδή ήταν συντεταγμένο στα Αρβικά) ΝΑΙ (διασταλτική ερμηνεία)

Έχω το σώμα, αλλά όχι την έννοια.

«περιελθόν σε γνώση του έγγραφου»: έγγραφο= σώμα(χαρτί) ή περιεχόμενο (αυτό που αναγράφεται στο χαρτί, η έννοια); → Έγγραφο είναι αυτό που γράφεται στο χαρτί.

Επομένως, το κρίσιμο για την εφαρμογή της διατάξεως είναι η γνώση του περιεχομένου του εγγράφου και όχι η γνώση υπάρξεως του.

Κατά τη νομολογία όμως, σ'αυτήν την περίπτωση δεν εφαρμόζεται η διάταξη: Κρίσιμο καθίσταται μόνο το γεγονός της κατοχής του εγγράφου. Από την κατοχή συνάγεται νομολογιακώς υποχρέωση γνώσεως υπάρξεως του και υποχρέωση γνώσεως του περιεχομένου του (δυνατότητα έκφρασης animus detentionis – βούληση κατοχής). Δηλαδή, η νομολογία θεωρεί ότι δεν συγχωρείται συγγνωστή άγνοια της υπάρξεως και του περιεχομένου του εγγράφου, όταν ο διάδικος το έχει στην κατοχή του, ακόμα και αν ανυπαίτως αγνοούσε την ύπαρξη και το περιεχόμενο του εγγράφου που κατείχε, αφού είχε την υποχρέωση να γνωρίζει επειδή και μόνο το είχε στην κατοχή του. Ωστόσο θα ήταν ορθότερο να υπήρχε απλώς μαχητό τεκμήριο γνώσεως.

Κάνω εμπρόθεσμη κατάθεση παράβολου, αλλά εκ παραδρομής της Γραμματείας του Δικαστηρίου είχε τεθεί σε άλλο φάκελο δικογραφίας. Λόγω μη καταβολής παράβολου απορρίπτεται ως απαράδεκτη η (προσφυγή) μου. Μπορώ να ασκήσω αίτηση αναθεωρήσεως;

Ποιο είναι το «κρίσιμο έγγραφο»;

Μετά την έκδοση της αποφάσεως περιήλθε σε γνώση του διαδίκου κρίσιμο γεγονός, το οποίο υπήρχε πριν τη δίκη(το γεγονός δηλαδή ότι δεν μπήκε στον σωστό φάκελο), αποδεικνυόμενο εξ εγγράφων, έστω και εαν κάποια εξ αυτών (τα έγγραφα) δεν προϋπήρχαν της δίκης. Δηλαδή δεν μας ενδιαφέρει το έγγραφο αλλά το **γεγονός**, άρα το έγγραφο μπορεί να είναι είτε προϋφιστάμενο είτε καινούριο ή και τα δύο (**νέο κρίσιμο γεγονός αποδεικνυόμενο εξ εγγράφων**)

(Στην συγκεκριμένη περίπτωση ο διάδικος είχε πάρει πιστοποιητικό Γραμματείας,επομένως δημιουργήθηκε έγγραφο μετά τη δίκη. Κατά το Λαζαράτο αρκούσε και το παλιό αποδεικτικό, δεν χρειαζόταν το έγγραφο που εκδόθηκε μετα.)

Ποια είναι η προθεσμία 2^{ου} λόγου;

Είναι 60 ημερών και αρχίζει αφότου τα έγγραφα αυτά περιήλθαν στην κατοχή εκείνου που ζητά την αναθεώρηση και όχι όταν έλαβε γνώση τους. Άρα γνώση αυτών δίχως κατοχή δεν την κινεί

3^{ος} Αμετάκλητη ανατροπή αποφάσεως (103§1περ.γ')

Όταν η προσβαλλόμενη στηρίζεται σε απόφαση πολιτικού, ποινικού ή διοικητικού δικαστηρίου, η οποία ανατράπηκε αμετακλήτως μετά την τελευταία συζήτηση (απόφαση-έρεισμα).

π.χ. στηρίχθηκε σε απόφαση πολιτικού δικαστηρίου ότι είναι «δάσος» και έπειτα ανατράπηκε η απόφαση αυτή απ'τον Άρειο Πάγο.

Πρέπει να συνδέεται αναπόσπαστα με την κριθείσα διοικητική διαφορά, να αποτελεί τμήμα του δικανικού συλλογισμού.Ο σύνδεσμος αυτός υφίσταται ακόμα και όταν η απόφαση συνεκτικμήθηκε απλώς προς έκδοση της υπό αναθεώρηση αποφάσεως.

Ποια είναι η προθεσμία 3^{ου} λόγου;

Είναι 60 ημερών και αρχίζει αφότου κατέσται αμετάκλητη η σχετική δικαστική απόφαση

Υπάρχει καταχρηστική προθεσμία στην αίτηση αναθεωρήσεως;

[Οι προθεσμίες αρχίζουν από την επίδοση (ως ασφαλής γνώση), οπότε προβλέπεται και η καταχρηστική προθεσμία, αν σε περίπτωση που δεν επιδοθούν, να σταματήσει κάποια στιγμή η προθεσμία.]

Στην αναθεώρηση δεν υπάρχει καταχρηστική προθεσμία, για λόγους ασφάλειας δικαίου, να μην ανατραπεί η βεβαιότητα που υπάρχει, αφού η γνώση δεν θεωρείται ως βάση της προθεσμίας καθώς επίσης και για την ταχύτερη επίλυση κοινωνικών προβλημάτων. Πρόκειται για έκτακτο και εξαιρετικό ένδικο μέσο.

Δημιουργούνται ζητήματα συνταγματικότητας (όχι καταχρηστική, όχι γνώση ως βάση). Απ'την άλλη όμως, πρόκειται για ένδικο μέσο, άρα ο ενδιαφερόμενος διάδικος παρακολουθεί εκ του του σύνεγγυς (από πολύ κοντά) την ακριβή εξέλιξη των δικαστικών διαδικασιών,πρέπει να είναι σε εγρήγορση.

Πως ασκείται;

Με δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, το οποίο επιδίδεται μαζί με την κλήση προς παράσταση στον αντίδικο του αιτούντος από τη γραμματεία 60 ημέρες πριν τη δικάσιμο.

Αν γίνει δεκτή η αίτηση αναθεωρήσεως η αναθεωρηθείσα απόφαση ενσωματώνεται στην κατ'αναθεώρηση εκδοθείσα. Η τελευταία υπόκειται σε ένδικα μέσα; Αν ναι, σε ποια;

Αν η αίτηση επαναθεωρήσεως γίνει δεκτή εν όλω ή εν μέρει (οπότε και η προσβαλλόμενη απόφαση χάνει την αυτοτέλεια της) υπόκειται στα ίδια ένδικα μέσα με την απόφαση που αναθεωρήθηκε.

Αν απορριφθεί οι 2 αποφάσεις διατηρούν την αυτοτέλεια τους, το επιτρεπτό, όμως, του ενδίκου μέσου κρίνεται από την απορριπτική απόφαση, η οποία, όμως, και πάλι υπόκειται στα ίδια ένδικα μέσα με την προσβληθείσα.

Παράλληλη άσκηση αναθεωρήσεως και αναιρέσεως:

α. Αν εκδοθεί πρώτη η επί της αναθεωρήσεως απόφαση:

→ Αν απορριφθεί, η αναίρεση θα δικαστεί κανονικά .

→ Αν γίνει δεκτή, η αναίρεση θα απορριφθεί ως στερούμενη αντικειμένου

β. Αν εκδοθεί πρώτη η επί της αναιρέσεως απόφαση:

→ Αν το ΣΤΕ αναιρέσει η αίτηση αναθεωρήσεως θα απορριφθεί ως στερούμενη αντικειμένου

→ Αν την απορρίψει, η αίτηση αναθεωρήσεως θα δικαστεί κανονικά

*Τυχόν έκδοση αποφάσεως στην κατ'αναθεώρηση δίκη, παρά την ύπαρξη αναιρετικής αποφάσεως, θα οδηγήσει ενδεχομένως σε έκδοση αντιφατικών μεταξύ τους αποφάσεων, δημιουργώντας λόγο αναιρέσεως

Ασκήν αναθεώρηση και εκδίδεται επ'αυτής απόφαση. Κατα ποιας θα ασκηθεί αναίρεση;

α. Απόρριψη αίτησης αναθεωρήσεως: τόσο η προσβληθείσα με αίτηση αναθεωρήσεως απόφαση όσο και η απορριπτική απόφαση υπόκεινται, ως αυτοτελείς αποφάσεις, σε αίτηση αναίρέσεως.

β. Αν γίνει δεκτή: η αναθεωρηθείσα απόφαση ενσωματώνεται στην κατ'αναθεώρηση εκδοθείσα, η οποία μόνη υπόκειται σε αίτηση αναίρέσεως. Με αυτήν την αίτηση αναίρέσεως κατά της κατ'αναθεώρηση εκδοθείσας αποφάσεως μπορώ να προβάλω και λόγους αναίρέσεως που αφορούν την αναθεωρηθείσα.

Εννοείται ότι μπορεί, αυτοτελώς, να στραφεί η αναίρεση κατά (αυτοτελούς) τμήματος της προσβληθείσας αποφάσεως που δεν αναθεωρήθηκε.

➤ Αίτηση Επαναλήψεως της Διαδικασίας

Τι είναι; Αποτελεί ειδική μορφή αναθεωρήσεως.

Που προβλέπεται;

Στο άρθρο 105Α ΚΔΔ, και όμοια διάταξη του άρθρου 69Α πδ (για δικαστικές αποφάσεις του ΣΤΕ)

Για ποιους ειδικούς λόγους ασκείται;

Δικαστική απόφαση για την οποία κρίθηκε με απόφαση του ΕΔΔΑ ότι εκδόθηκε κατά *παραβίαση δικαίωματος που αφορά το δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας* που τηρήθηκε (**αρθρ.6 ΕΣΔΑ:δίκαιη δίκη**) ή *διάταξης ουσιαστικού δικαίου της Συμβάσεως(λάθος ερμηνεία των δικαιωμάτων της ΕΣΔΑ)*, υπόκειται σε αίτηση επαναλήψεως της διαδικασίας ενώπιον του δικαστηρίου που την εξέδωσε.

➤ Ανακοπή Ερημοδικίας (αρθρ.89ΚΔΔ)

Προϋποθέσεις παραδεκτού:

1^ο ΜΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣ ΔΙΑΔΙΚΟΣ

Μη παράσταση διαδίκου στη συζήτηση της υποθέσεως επί της οποίας εξεδόθη η προσβαλλόμενη πράξη. Αν παραστεί κατά τη συζήτηση και δεν αντιλέξει δεν δικαιούται να ασκήσει ανακοπή ερημοδικίας διότι στην περίπτωση αυτή το ελάττωμα της κλητεύσεως θεραπεύεται. Η παράσταση του διαδίκου πρέπει να είναι δικονομικώς έγκυρη (βλ.αρθρ.27-32ΚΔΔ)

Μη παραστάς διάδικος: **δικονομικώς μη παραστάς**, έστω κι αν υπάρχει φυσική παράσταση

Περιπτώσιολογία:

α. Ο παραστάς με εμφανισθέντα ως πληρεξούσιο που δεν νομιμοποιήθηκε νομίμως.

β. Ο παραστάς μόνο κατά την προεκφώνηση και όχι κατά την κυρίως συζήτηση της υποθέσεως.

Έτσι δικαίωμα ανακοπής ερημοδικίας έχει αυτός που παραστάθηκε κατά την προεκφώνηση της υποθέσεως, ζήτησε και δεν πήρε αναβολή της υποθέσεως και στη συνέχεια αποχώρησε από το δικαστήριο.

γ. Δικηγόρος που παρεστάθη μόνο φυσικά,ζητώντας προθεσμία για υποβολή νομιμοποιητικών εγγράφων που δεν υπέβαλε, μπορεί να ασκήσει ανακοπή ερημοδικίας, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της: μη κλήση/ παράτυπη κλήση/ ανωτέρα βία (πάγια νομολογία)

2^{ον} ΛΟΓΟΙ

α. Μη κλήση

β. Μη νόμιμη κλήση

*Μη νομότυπη είναι η κλήση όταν δεν εμπεριέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία που την καθιστούν ακριβή και ορισμένη(π.χ. λάθος ημερομηνία) ή όταν η επίδοση της έγινε κατά παράβαση των περί επιδόσεων διατάξεων (π.χ. εκπρόθεσμη επίδοση)

Πότε γίνεται η κληση;

δίκη ουσίας: 60 τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο

ακυρωτική δίκη: 20 τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο

γ. Ανωτέρα βία

3^{ον} ΑΙΤΙΩΔΗΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑ

Μεταξύ μη παραστάσεως και του προσβαλλόμενου λόγου

(που δεν παραστάθηκε κατά τη συζήτηση «**επειδή**» δεν κλητεύθηκε)

*Αν εμφανισθεί διάδικος, ζητήσει προθεσμία για πληρεξούσιο και στη συνέχεια δεν το προσκομίσει: θα μπορούσε κάλλιστα να τεθεί το ζήτημα ελλείψεως αιτιώδους συνάφειας μεταξύ μη παραστάσεως, υπο τη δικονομικώς αυστηρή έννοια, και συνδρομής λόγου ερημοδικίας. Ο διάδικος δεν «παρεστάθη» δικονομικώς ίσως όχι λόγω της μη κλητεύσεως του, αλλά λόγω του ότι θεώρησε ότι η έκβαση της υποθέσεως υπό την παρούσα σύνθεση του δικαστηρίου δεν θα ήταν ευνοϊκή γι'αυτόν.

*Σύμφωνα με το αρθρ.20§1Σ ερμηνεία του άρθρου 89ΚΔΔ θα πρέπει να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι εν αμφιβολία η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ μη παραστάσεως και προσβαλλόμενου λόγου ανακοπής είναι δεδομένη

Ποια η προθεσμία ανακοπής ερημοδικίας;

γνήσια: 60 ημερών και αρχίζει από την επίδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως ή την πλήρη γνώση της.

καταχρηστική: 3 ετών από της δημοσιεύσεως της αποφάσεως

Μπορώ όταν κάνω ανακοπή ερημοδικίας να ζητήσω αναστολή;

Η προθεσμία και η άσκηση της ανακοπής ερημοδικίας δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Μετά από αίτηση αναστολής, ο δικαστής μπορεί να χορηγήσει αναστολή τόσο της αποφάσεως (206-209ΚΔΔ) όσο και της αρχικής πράξεως (88ΚΔΔ)

Ισχύει για όλα τα ένδικα μέσα του ΚΔΔ; ΝΑΙ (έφεση ουσίας, ανακοπή ερημοδικίας, τριτανάκοπή, αίτηση αναθεωρήσεως)

Αν γίνει δεκτή η ανακοπή ερημοδικίας, τι κάνει το δικαστήριο έπειτα;

Αφού κάποιος λόγος θεωρηθεί βάσιμος, το δικαστήριο θα εξαφανίσει αρχικά την προσβληθείσα απόφαση και έπειτα θα προχωρήσει στην εκδίκαση της διαφοράς (91ΚΔΔ)

Η κρίση περί παραδοχής ανακοπής και η κρίση επί της νέας συζήτησης της υπόθεσης θα καταχωριστούν στην ίδια απόφαση.

Η νέα συζήτηση της υποθέσεως μετά την αποδοχή της ανακοπής, δεν συνιστά νέα δίκη αλλά συνέχιση της παλαιάς. Η νέα αυτή συζήτηση θα είναι πρώτη για τον ανακόπτοντα, όχι όμως και για τον καθ'ου η ανακοπή.

➤ Τριτανακοπή

Καθυστερημένη παρέμβαση, άρα επιτρέπεται όποτε επιτρέπεται παρέμβαση:

Τριτανακοπή στην ακυρωτική δίκη

Μόνο (πρόσθετη) παρέμβαση υπέρ του Δημοσίου (μόνο για διατήρηση ισχύος προσβαλλόμενης πράξης)

Τριτανακοπή στη δίκη ουσίας

Πρόσθετη(προσφυγή και αγωγή) και Κύρια(αγωγή): και ως προς τις 2 κατευθύνσεις (υπέρ ιδιώτη ή υπέρ διατηρήσεως διοικητικής πράξεως)

Ποιος ΔΕΝ θεωρείται τρίτος;

α. Διάδικος στην αρχική δίκη (κύριος και παρεμβαίνων)

β. Καθολικός και ειδικός διάδοχος διαδίκου

γ. Αυτός που συνδέεται πραγματικά με διάδικο με δεσμό τέτοιας μορφής, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι ο διάδικος τον αντιπροσώπευσε στη δίκη ή έστω εκπροσώπησε τα συμφέροντα του

Ποιος στερείται το δικαίωμα τριτανακοπής;

α. αυτός που άσκησε παρέμβαση στην αρχική δίκη

β. αυτός που του ανακοινώθηκε (εγκύρως) η δίκη και δεν άσκησε παρέμβαση

Ποιος ανακοινώνει στη δίκη ουσίας; (114§1)

Ανακοίνωση απ'τον διάδικο→ κοινοποίηση εισαγωγικού δικογράφου δίκης και γνωστοποίηση δικασίμου

Ποιος ανακοινώνει στην ακυρωτική δίκη; (51§2)

Ανακοίνωση και από τον εισηγητή και από τον διάδικο

(κοινοποίηση αντιγράφου αιτήσεως ακυρώσεως με σημείωση δικασίμου)

Κατάθεση παρέμβασης 100ημέρες πριν δίκη και παραίτηση. Μπορώ να ασκήσω τριτανακοπή;

Κατά την νομολογία: de lege lata χάνει το δικαίωμα σε άσκηση τριτανακοπής, διότι δια της ασκήσεως παρεμβάσεως τεκμαίρεται η γνώση της ακυρωτικής δίκης από αυτόν και επίσης ενεργοποίησε τη δυνατότητα συμμετοχής του στην εν λόγω δίκη, ανεξαρτήτως αν δεν αξιοποίησε τη δυνατότητα του αυτή (αφού παραιτήθηκε).

De lege lazarat: de lege lata και de lege ferenda δεν στερείται το δικαίωμα σε άσκηση τριτανακοπής και τούτο διότι αρχικά η άσκηση παρεμβάσεως δεν είναι υποχρεωτική, αλλά βρίσκεται στην ευχέρεια του. Στην περίπτωση παραίτησεως από το δικόγραφο ασκηθείσας παρεμβάσεως, σε τυπικό γραμματικό επίπεδο η παρέμβαση θεωρείται ότι ουδέποτε ασκήθηκε, αλλά και σε τελολογικό επίπεδο οι απόψεις του τρίτου δεν έχουν ληφθεί καμία φορά υπόψη (άρα δεν μπορεί να εξασφαλίσει την προστασία που του παρέχει το αρθρ.20§1). Έτσι κατά το Λαζαράτο η απόφαση της νομολογίας του Στε ήταν εσφαλμένη (και μη επαρκώς αιτιολογημένη)

Μη μεταβιβαστικό ένδικο μέσο

Ό,τι ισχύει για αναστολή στην ανακοπή ερημοδικίας ισχύει και εδώ

➤ Αναίρεση

Πρέπει το ποσό της διαφοράς που ανάγεται ενώπιον του ΣτΕ να είναι ανώτερο των 40.000ευρώ.

Λόγοι αναιρέσεως: περιοριστική τυποποίηση στο αρθρ.56πδ

1^{ος} Λόγος: (ελέγχεται αυτεπαγγέλτως)

α. Υπέρβαση καθηκόντων:

Υπέρβαση δικαιοδοσίας (παράβαση αρθρ.26Σ:αρχή διάκρισης εξουσιών)

β. Καθ'ύλην αναρμοδιότητα

Άλλο διοικητικό δικαστήριο δίκασε (αναρμοδίως) τη διαφορά στην ουσία της αντί να παραπέμψει στο αρμόδιο. (και λειτουργική-άλλος βαθμός)

2^{ος} Λόγος:

α. Μη νόμιμη συγκρότηση δικαστηρίου (ελέγχεται αυτεπαγγέλτως)

Πότε υπάρχει μη νόμιμη συγκρότηση;

→όταν πάσχει ο τυπικός νόμος που το συστήνει

π.χ. όταν αναθέτει στο δικαστήριο όχι κατηγορίες υποθέσεων, αλλά συγκεκριμένες υποθέσεις (έκτακτα δικαστήρια ≠Σύνταγμα) ή όταν συστήνει συνταγματικώς απαγορευόμενα πλέον ειδικά διοικητικά δικαστήρια

→όταν πάσχει το προεδρικό διάταγμα διορισμού κάποιου από τα μέλη του

πχ. όταν είναι εκτός της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως

β. Κακή/Μη νόμιμη σύνθεση δικαστηρίου (ΜΗ αυτεπάγγελτος έλεγχος)

Όταν δεν είναι παρόντα όλα τα τακτικά μέλη του δικαστηρίου

Τα αναπληρωματικά μέλη μπορούν να μετέχουν μόνο όταν στην απόφαση(ή στο σχετικό πρακτικό) βεβαιώνεται η ανάγκη συμμετοχής τους.

π.χ. - συμμετοχή δικαστή που συντρέχει λόγος αποκλεισμού(14ΚΔΔ) ή συνδρομή λόγου αποχής (15ΚΔΔ) ή αιτήσεως εξαιρέσεως (17ΚΔΔ), εφόσον υποβλήθηκε δήλωση την οποία το δικαστήριο παρέλειψε να εξετάσει ή παράβαση κανόνα ότι τα ίδια μέλη συμμετέχουν από τη συζήτηση υποθέσεως στο ακροατήριο μέχρι λήψη αποφάσεως.

**Σε περίπτωση προδικαστικής αποφάσεως η νέα συζήτηση μπορεί να γίνει με άλλη σύνθεση

**Κατά τη δημοσίευση της αποφάσεως μπορεί να μετέχουν άλλοι δικαστές(σελ.155)

3^{ος} Λόγος:

Παράβαση ουσιώδους τύπου διαδικασίας

Περιπτώσεις κατά τη νομολογία παράβασης ουσιώδους τύπου (αναλυτ.995-997Λαζαράτος'18):

➤ Γενικές δικονομικές αρχές

πχ. Παράβαση αρχής δημοσιότητας συνεδριάσεως, μη χειροτερεύσης θέσης διαδίκου κλπ

➤ Απλοί κανόνες που αφορούν τη διεξαγωγή της δίκης

πχ. Μη τήρηση περί αποδείξεως κανόνων ή γενικών αρχών

➤ Η μη λήψη υπόψη *ουσιώδους* ισχυρισμού (παραβίαση δικαιώματος ακροάσεως)

*εφόσον περιγράφεται *σαφώς* και παραπέμπει συγκεκριμένα στο αναιρετήριο ή στο κύριο δικόγραφο(πχ στην έφεση)

➤ Κανόνες που αφορούν τη δικαστική απόφαση

Πχ. Αντιφατικότητα αποφάσεως στην αιτιολογία, αναιτιολόγητη δικαστική απόφαση

4^{ος} Λόγος:

Εσφαλμένη ερμηνεία ή πλημμελής εφαρμογή του νόμου που διέπει την επίδικη έννομη σχέση
*νόμος: Σύνταγμα, Ευρωπαϊκό Δίκαιο, τυπικός νόμος, έθιμο, γενικές αρχές διοικητικού δικαίου (δηλαδή κάθε πηγή του διοικητικού δικαίου). **ΟΧΙ η διοικητική σύμβαση.**

α. Εσφαλμένη ερμηνεία: εσφαλμένη εφαρμογή της μεθοδολογίας του δικαίου κατά τη συγκρότηση της μείζονος προτάσεως του δικανικού συλλογισμού

*όχι αναιρετικός έλεγχος διαπίστωσης πραγματικών περιστατικών (ελάσσονος προτάσεως)
πχ. πλάνη περί τα πράγματα → όχι έλεγχος ουσίας, δεν ανοίγει φάκελο

β. Πλημμελής εφαρμογή: αφορά υπαγωγικό τμήμα της ελάσσονος (ως προς το 2^ο της τμήμα- υπαγωγικό τμήμα ελάσσονος- το 1^ο αφορά διαπίστωση πραγματικών περιστατικών) ή συναγωγή του συμπεράσματος

πχ. αντίφαση μείζονος, υπαγωγικού τμήματος ελάσσονος και συμπεράσματος

5^{ος} Λόγος:

Ύπαρξη αντιφατικών τελεσίδικων αποφάσεων

*ίδια υπόθεση και ίδιοι διάδικοι

*Τυχόν έκδοση αποφάσεως στην κατ'αναθεώρηση δίκη, παρά την ύπαρξη αναιρετικής αποφάσεως, θα οδηγήσει ενδεχομένως σε έκδοση αντιφατικών μεταξύ τους αποφάσεων, δημιουργώντας τον 4^ο λόγο αναιρέσεως.

Ποια η προθεσμία αναιρέσεως;

Γνήσια: 60 ημερών, αρχίζει από κοινοποίηση αποφάσεως στους διαδίκους

(παλαιότερα: για το διάδικο διοικητική αρχή/νπδδ άρχιζε από δημοσίευση ≠ αρχή ισότητας)

Καταχρηστική: 3 έτη από δημοσίευση

Πως ασκείται η αναίρεση;

Με απλή κατάθεση δικογράφου

Όταν ασκηθεί, η Γραμματεία κοινοποιεί 60 τουλάχιστον ημέρες πριν τη δικάσιμο στον αναιρεσείοντα και 2 έγγραφα: την πράξη του Προέδρου (κατ'αρθρ.20πδ) και επικυρωμένο αντίγραφο αιτήσεως ακυρώσεως.

Όταν λάβει τα έγγραφα αυτά, έχει υποχρέωση διπλής κοινοποιήσεως προς τον αναιρεσίβλητο **20 τουλάχιστον ημέρες** προ της δικάσιμου. Η επίδοση είναι προϋπόθεση του παραδεκτού της συζητήσεως, όχι της ασκήσεως του ενδίκου μέσου.

Τη φορά αυτή κοινοποιείται στον αναιρεσίβλητο:

1. Αντίγραφο πράξεως Προέδρου
2. Αντίγραφο αίτησης αναιρέσεως (αναιρετήριο)

≠ Αν αναιρεσείων παραλείψει διπλή κοινοποίηση/εκπρόθεσμη/μη νομότυπη → υποχρεωτική αναβολή συζητήσεως αυτεπαγγέλτως για εύλογο χρόνο ΕΦΟΣΟΝ αναιρεσίβλητος δεν παρέστη ή παρέστη και αντέλεξε (21§6πδ)

≠ Παράλειψη υποχρέωσης αναιρεσείων για 2^η φορά, κατά τη νέα δικάσιμο ΚΑΙ αναιρεσίβλητος δεν παραστεί (ή παραστεί και αντιλέξει) → απόρριψη αίτησης αναιρέσεως ως απαράδεκτης

*Ακόμη και μετά 2^η αποτυχημένη κοινοποίηση, το Δικαστήριο εκτιμώντας περιστάσεις και ιδίως δυσχέρεια κοινοποιήσεως, μπορεί, ύστερα από αίτηση αναιρεσείοντος, να αναβάλει περαιτέρω τη συζήτηση της υποθέσεως (πχ. διεύθυνση αναιρεσιβλήτου στην Τασμανία)

Αναστολή στην αναίρεση; - Ανασταλτικό αποτέλεσμα προθεσμίας και άσκησης;

ΟΧΙ (παλαιότερα αναστολή εκτελέσεως υπέρ Δημοσίου από κάποιες διατάξεις)

(εξαίρεση: αρθρ.88εδ.β'ΚΔΔ: αναίρεση οποιουδήποτε διαδίκου κατά αποφάσεων που διατάσσουν επιστροφή έμμεσων φόρων)

Παρέμβαση στην αναιρετική διαδικασία;

Δεν επιτρέπεται.

Αν όμως παρέμβαση στον α' και στο β' βαθμό (ή παραδεκτώς το πρώτον στον β' βαθμό→καθίστανται διάδικοι→δικαίωμα αναίρεσεως)

Εξαίρεση: αναιρετική δίκη περί σημάτων μπορώ να παρέμβω.

Αναίρεση υπέρ του νόμου:

53§5πδ: ο αρμόδιος Υπουργός, ο Υπουργός που εποπτεύει το διάδικο ν.π ή ο Γενικός Επίτροπος των τδδ μπορούν να ασκήσουν αίτηση αναίρεσεως κατά τελεσίδικης αποφάσεως διοικητικού δικαστηρίου, ακόμη και αν αυτή δεν υπόκειται σε αναίρεση → χωρίς αποτέλεσμα μεταξύ διαδίκων

Έφεση (ακυρωτική) υπέρ του νόμου:

58§4πδ: μετά την πάροδο της 60νθήμερης προθεσμίας προς άσκηση εφέσεως μπορούν να ασκήσουν έφεση κατά οριστικής αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου, ακόμα και αν αυτή δεν υπόκειται σε έφεση, μόνο υπέρ του νόμου και χωρίς αποτελέσματα μεταξύ των διαδίκων.

Ποια πρόσωπα μπορούν να την ασκήσουν; Τα ίδια με αναίρεση υπέρ του νόμου

Ασκούνται κατ'αρθρ.19§6πδ: κατάθεση στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, η οποία συντάσσει στο πρωτότυπο του δικογράφου σχετική πράξη καταθέσεως και στη συνέχεια διαβιβάζει στο ΣΤΕ το δικόγραφο με το φάκελο της υποθέσεως. Δεν απαιτούνται κοινοποιήσεις του αρθρ.21πδ. Νομίμως, όμως, παρίστανται διάδικοι της δίκης στην οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση

Ποιες αποφάσεις υπόκεινται σε αναίρεση;

1.Συνταγματική ρύθμιση:

Σε αναίρεση ενώπιον του ΣΤΕ υπόκεινται οι τελεσίδικες αποφάσεις των τδδ, ως νόμος ορίζει.

Νομολ: μόνον οι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων που έκριναν επί διοικητικής διαφοράς ουσίας και οι οποίες εκδόθηκαν: σε πρώτο και τελευταίο βαθμό ή τελεσιδικώς μετά από έφεση,αναθεώρηση,αναψηλάφηση ΟΧΙ αποφάσεις διοικητικών εφετείων που εκδίδονται επί αιτήσεως ακυρώσεως ή (ακυρωτικής) τριτανακοπής.

Μόνο οι τελειωτικές αποφάσεις, όχι προδικαστικές

Μόνο οι κατ'αναθεώρηση εκδοθείσες, όχι αναθεωρηθείσες

Δεν: υποθέσεις που δικάζει ΣΤΕ σε β' βαθμό (95§3βΣ), μετά από άσκηση ακυρωτικής εφέσεως κατ'αποφάσεως Διοικητικού Πρωτοδικείου ή Εφετείου

Δεν: εκκλητές ή παραπεμπτικές αποφάσεις

Δεν: αποφάσεις που κατέστησαν τελεσίδικες μετά την άπρακτη πάροδο προθεσμίας εφέσεως

Δεν: κατά αποφάσεων άλλων Ανωτάτων Δικαστηρίων

2. Νομοθετική ρύθμιση: 53§1εδ.α' πδ (εξειδίκευση συνταγματικής ρύθμισης)

Κατά αποφάσεων που εκδίδονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό

Κατά αποφάσεων που εκδίδονται τελεσιδικώς κατ'έφεση ή αναθεώρηση

Αναίρεση κατ'αποφάσεων υποκειμένων σε ανακοπή ερημοδικίας; Παραδεκτώς

Αν διάδικος παραλείψει την ανακοπή,δεν μπορεί με το αναιρετήριο να προβάλει λόγους της ανακοπής.

Αναίρεση κατ'αποφάσεων υποκειμένων σε αίτηση αναθεωρήσεως:

α) Παραδεκτή αίτηση και το κατ'αναθεώρηση δικαστήριο ερευνήσει κατ'ουσίαν, η αρχική απόφαση χάνει αυτοτέλεια της→ ενσωματώνεται στην απόφαση που εκδόθηκε κατ'αναθέωρηση.

Μόνο η τελευταία (κατ'αναθεώρηση) υπόκειται σε αναίρεση.

β) Απόρριψη αίτησης ως απαράδεκτης: παραδεκτώς αναίρεση κατά αρχικής (δεν ενσωματώνεται) (ενδεχομ. να συντρέχουν αυτοτελείς λόγοι αναίρεσης και για κατ'αναθεώρηση→παραδεκτώς)